

Kada Angolovanske knjiške zveze. — Cena 38 Din za celo leto. — Za izposojstvo 80 Din. — Posamezna številka 1 Din. — V ilustrativnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. — Izhaja vsako sredo ob 6 jutraj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu „Domoljuba“, narečnina reklamacije in izserali pa Upravištvu „Domoljuba“ v Ljubljani, Kopitarjeva ulica štev. 6.

Plodonosno delo naše oblastne skupščine.

26. oktobra se je zopet vršila seja ljubljanske oblastne skupščine. Predsednik dr. Natlačen je najprej skupščinarjem sporočil 14 predlogov oblastnega odbora, ki se tičejo gradnje raznih cest in preložitve klancev.

Novе ceste.

Oblastni odbor je nato predlagal graditev naslednjih cest in preložitve klancev; da se zgrade ceste Stara cerkev—Gorenje—Križ—Stari breg—Novi breg—Trnovce; Knežja lipa—Spodnji log; Lazec—Novi kot—Prezid z odcepom pri Bajterberski dragi v smeri Stari kot; Mirna—Tihoboj—Sv. Križ; da se uvrsti občinsko pot Razor—Podsmreka med deželne ceste II. vrste; da se preloži deželna cesta Drašiči—Repica; da se prelože klanec na deželni cesti Kumpinatelj—Vrčice; Metlika—Vejar—Božakovo; Slamna vas—Radovica; Štrekljevec—Luža; Podzemelj—Črešnjevce—Krvavči vrh; Krvavči vrh—Lokvica; v Gradacu pri kolodvoru; da se zgradi deželna cesta Črna—Kranjski rak do meje mariborske oblasti.

Poslanci Perne in tovariši so vložili predlog glede napeljave električne razsvetljave v vaseh Velika in Mala Račna ter Predole.

Skupščina je za tem prešla na poročilo odseka za uredbe. Dr. Česnik je poročal

o uredbi o službenem razmerju cestarjev.

Oblastni odbor je 1. aprila 1928 prevzel v vzdrževanje 2452 km 927 m deželnih cest, 277 km 520 m okrajnih cest in 65 km 191 m državnih cest, skupaj torej 2795 km 638 m cestnih prog. Na teh progah je bilo zaposlenih 251 cestarjev. Takoj pri prevzemu pa je oblastni odbor stavil gradbenemu ravnanstvu na razpolago 49 cestarjev, ki vsled svoje starosti ali onemoglosti niso bili več sposobni za cestarsko službo. Vsi ti cestarji so imeli pravico do starostne preskrbine.

V oblastni službi je torej pri prevzemu poslov ostal 201 cestar. Vsak cestar je moral tedaj oskrbovati prilično 14 km cestne proge. Ker je bilo to stanje ne vzdržno, so si posamezni okrajni cestni odbori pomagali na ta način, da so najeli

za vzdrževanje deželnih cest večje število stalnih pomožnih delavcev.

Službeni prejemki deželnih cestarjev so bili tako nizki, da nikakor niso odgovarjali sedanjim življenjskim prilikam. Naravno je, da cestarji pri tako nizkih plačah in pri tej dolžini cestnih prog niso mogli svoje cestarske službe vršiti redno, natančno in vestno. Vsled tega je oblastni odbor sklenil, urediti na novo cestarsko službo in zvišati število cestarjev od 200 na 400. Z uredbo so se tudi na novo uredili službeni prejemki. Največje težoke pri novi ureditvi je igralo finančno vprašanje glede kritja novih izdatkov. Letna potrebščina po novi uredbi za 400 cestarjev in mostninarjev znaša 3.750.000 Din. K navedeni potrebščini prispevajo tudi cestni okrajni odbori in sicer bi znašal prispevek 1.250.000 Din. Letna potrebščina oblastnega zaklada za kritje službenih prejemkov oblastnih cestarjev znaša po novi uredbi 2.500.000 Din. Kritje za predmetno potrebščino je bilo podano deloma v oblastnem proračunu, deloma pa v državnih dotacijah.

K uredbi so govorili poslanec Sitar, prof. Jarc, Erjavce, Arnež, Križnik, Deželak in dekan Skubic. Vsi so uredbo o službenem razmerju cestarjev toplo pozdravili. Poslanec Sitar je začetkoma zahteval za cestarje osemurni delavnik in zavarovanje pri osrednjem uradu, vendar je po pojasnilu prof. Jarca in drugih svoj predlog umaknil, tako da je bila uredba soglasno sprejeta.

Nato je prišla v razpravo

uredba o okrožnih babicah,

ki je mišljena tako, da pride v korist pred vsem siromašnim krajem in najbolj siromašnim slojem. Razprave so se udeležili razni gg. poslanci in je bila končno z resolucijo, naj se oblastni odbor pri sprejemanju učenk v babiško šolo ozira na siromašne kraje in jim omogoči brezplačno šolo — v celoti sprejeta.

27. oktobra je ljubljanska oblastna skupščina nadaljevala s plodonosnim delom za ljudstvo. Najprej je predsednik dr. Natlačen predlagal, naj skupščina 29. oktobra svečano proslavi desetletnico na-

šega osvobojenja. Predlog je bil z navdušenjem sprejet. Poslanec Poznič in tov. so vložili predlog za zgradbo ceste Blagovica—Češnice—Smartno v Tuhinju, koj nato je prišla v razpravo

uredba o preustrojtstvu okrajnih zastopov in odborov.

Poročevalec oblastni odbornik prof. Jarc je podal obširno zgodovino okrajnih zastopov in okrajnih odborov ter dokazal, da je okrajna samouprava v sedanji obliki našim gospodarskim razmeram neprimerne. Okrajne blagajne so nujno potrebne preureditve.

V področje okrajne blagajne naj spadajo naslednji posli: 1. Uprava blagajne in njenega premoženja. 2. Pospeševanje gospodarstva v okraju (poljedelstva, živinoreje, vinarstva, čebelarstva, melioracije, zadružništva, obrti itd.). 3. Podpiranje šolstva v okraju (zlasti strokovnega šolstva). 4. Ustanavljanje ubožnih zavodov v okraju (okrajnih ubožnic, hiralnic in sirotišnic) ter podpiranje občin pri nalogah javnega skrbstva.

Ako premoženje okrajne blagajne ne zadošča za kritje stroškov, ki jih ima ta z vršitvijo svojih nalog, sme okrajna blagajna pobirati posebne okrajne doklade do višine 25% od neposrednih državnih davkov. Za pobiranje višjih doklad je potrebno: a) za doklade od 25—300% dovoljenje oblastnega odbora, b) za doklade preko 300% pritrditev ministrstva financ, vse to nevarno morebitnim določilom državnih zakonov.

Organa okrajne blagajne sta občni zbor in odbor. Občni zbor sestoji iz vseh županov v območju okrajne blagajne. Oblastni odbor ima pravico, imenovati v občni zbor za dobo treh let dva do tri svoje zastopnike, in sicer izmed oseb, ki imajo v dotičnem okraju pasivno volilno pravico v občinski zastop. Nato se je vršila debata. Posl. Sitar (soc.) je stavil spreminjalni predlog. Posl. Novak (SLS) in Lehbinger (SLS) in Deželak (SLS) so uredbo pozdravili. Poročevalec Jarc je odgovoril posl. Sitarju sledeče: Te okrajne blagajne bo podpiral oblastni odbor. Zato ima tudi pravico, da soodločuje, kako se

bo s temi denarnimi podporami delalo. Pri glasovanju je večina sprejela uredbo. Sitarjev predlog, ki je šel za tem, da je oblastni odbor sicer dolžan denarno podpirati okrajne blagajne, ne sme pa imeti tam svojih odposlancev, je večina umevno odklonila.

Končno je bila soglasno sprejeta še

uredba o požarno-poličjskem redu in gasilstvu.

Uredba je izdana v soglasju s tistimi činitelji, ki pridejo pri požarno-poličjskih predpisih v pošte, to so Gasilska zveza, Društvo hišnih posestnikov in zavarovalnice.

Velike narodne svečanosti v Ljubljani.

Te dni smo Slovenci obhajali desetletnico svoje narodne svobode. Deset let je že prešlo od tistih prevažnih trenutkov, ko nam je prišla končno nasproti usoda in nam naklonila dan, s katerim so bili odstranjeni okovi, ki so mnogo vekov od tujca stiskali slovenski rod.

Te odlično važne obletnice bi se seveda morali spominjati vsi Slovenci skupaj, brez kakršnekoli razlike, ker je to vseslovenska zadeva. Žal nam mora biti, da niti v tem svečanem trenutku, ki bi vendar imel biti praznik vseh Slovencev, nismo bili zbrani pod skupno streho.

Toda naši liberalci so pač povsod enaki! Njih ljubezen do domovine je le na jeziku in morda še na papirju, dejanski pa oni nimajo razumevanja za kakšno idealno reč. In tako so tudi ob tej priliki pokazali svojo veliko demagogijo in se niso odzvali povabilu škofa dr. A. Jegliča k skupni proslavi. Zato se je vsa ta proslava izvršila le s sodelovanjem naših organizacij, to pa kar najbolj slovesno. Proslavo je na zunaj organiziral ljubljanski oblastni odbor skupno in v sporazumu z mariborskim. Na ta način je vsa proslava dobila uraden značaj.

Proslava desetletnice se je začela že v petek zvečer, ko je v Akademskem domu predaval prof. S. Kranjc o temi: »Zanimivo poglavje iz postanka naše države.« Dvorana je bila natlačeno polna in je govornik povedal mnogo zanimivih stvari o raznih uspešnih in brezuspešnih potih in delih, ki so jih za časa vojske opravljali po raznih državah Evrope naši požrtvovalni in nesebični rodoljubi. To predavanje je oskrbela Prosvetna zveza.

Koj drugi večer, v soboto, pa se je v veliki dvorani »Uniona« vršila slavnostna akademija Orlov in Orlic. Te akademije so se udeležili mnogi ugledni gospodje od civilnih, vojaških in verskih oblasti. Počastil jo je tudi s svojim obiskom kardinal Hlond, ki se je tiste dni kot gost mudil v Ljubljani. Akademija je bila, kakor sploh vse slične, zelo dobro uspela in so bili naši Orli in Orlice deležni obilnega ploskanja in vzklikanja. Na akademiji je govoril o pomenu našega osvobojenja g. poslanec Smodej.

Višek vsega slavlja pa je bil v nedeljo. Motilo je sicer nekoliko deževno vreme, vendar se je vsa slovesnost lepo izvedla.

Ob devetih dopoldne se je razvil iz unionskega vrta lep spreved Orlov in Orlic, pevcev in narodnih noš z mnogimi zastavami na čelu. Med špalirjem, ki je vsekozi do stolne cerkve obrobiljal ulice, se je spreved podal v stolnico, kjer je presvetli vladika knezoškof Jeglič daroval pontifikalno sv. mašo. Prekrasno pridigo o

Kristusu Kralju, kateri naj tudi pri nas zavlada, je govoril vneti in znani stolni govornik, kanonik dr. M. Opeka. Pridigo je ujela na svoj aparat tudi ljubljanska radiopostaja in jo je oddajala tudi naprej v eter, da so jo mogli poslušati tudi po deželi. Tudi godbo in petje pri sv. maši takisto.

Po službi božji se je v Unionu vršilo veliko manifestacijsko zborovanje. Govorili so dr. Brejc, dr. Ravnihar in vitez Pogáčnik, prvi takratni predsednik Narodne vlade svobodne, nedeljene Slovenije. Vsi govorniki so bili od zborovalcev toplo pozdravljeni in za svoja izvajanja nagrajani z navdušenim zborovanjem.

Zlasti toplo so pa zborovalci pozdravili vladiko dr. A. B. Jegliča, ko je ta vslopil s svojim tajnikom. Zborovanje je vodil predsednik oblastnega odbora dr. M. Natlačén.

Popolodne se je nato v Unionu svečano izvršila otvoritev slovenske radijske postaje. Ta čin je izvršil delegat kraljevske vlade načelnik ministrstva pošte. Dr. M. Natlačén je nato govoril še o slovenski besedi, nekdanj teptani in ponižani, danes svobodni, ki v tem trenutku stopa v svet, preko mej slovenske zemlje, do vseh svojih rojakov daleč po svetu, enakovredne vsem ostalim obstoječim jezikom.

Takoj za to otvoritvijo se je v isti dvorani vršil koncert vseh zborov Pevske zveze, ki se je prenašal v svet tudi po radiju. Nastopilo je do 800 pevcev in pevk. Tega koncerta so se udeležili mnogi zastopniki oblasti, uradov, zavodov, institucij in organizacij z knezoškofom A. B. Jegličem na čelu. Koncert je posetil tudi kardinal dr. A. Hlond.

V nedeljo zvečer se je vršil v Unionu še komerz, ki ga je priredilo pevsko društvo »Ljubljana«.

Tako je slovenska metropola, bela Ljubljana, res dostojno in svečano proslavila desetletnico praznika in dneva, ko je Slovenec postal na svoji zemlji svoj gospod!

F. S.

Za zedinjeno Slovenijo.

V spomin desetletnice osvobojenja našega naroda je imela v ponedeljek, 29. t. m. ljubljanska oblastna skupščina skupno z zastopniki mariborske oblastne skupščine slavnostno sejo, katere so se udeležili zastopniki vseh uradov, cerkve, raznih zbornic, univerze itd. Seje se niso udeležili le liberalci in radičevci.

Govoril je najprvo predsednik ljubljanske oblastne skupščine, ki je podčrtal, kako so Nemci pred vojsko in med njo vedno bolj in bolj odrivali Slovence — najsibo že kar se

tiče jezika, kruha, politike — Slovence je bil obojen na smrt narodno in gospodarsko. V tej bridki usodi so pa naši veliki voditelji dr. Janez Krek, dr. Jeglič in dr. Korošec zvesto stali svojemu narodu ob strani ter ga v nevarnosti lastnega življenja vodili do zmage — zakaj sicer bi nas danes trla usoda ubogih goriških Slovencev, ki so jim vzeli jezik in kruh, da so prisiljeni v desetisočih zapuščati rodno zemljo.

Dalje je povdarjal, kako postajamo Slovenci s svojimi samoupravami vedno bolj sami svoji gospodarji in da je naš najbližji cilj, zedinjena Slovenija.

Nato je govoril še predsednik mariborske oblastne skupščine, ki je podčrtaval misel, da čeprav nas ločijo še meje, duh naroda je eden in nerazdružljiv.

Ko se je še odposlala pozdravna brzojavka kralju Aleksandru, je skupščina sklenila, da se 29. oktober obhaja v ljubljanski oblasti kot narodni praznik.

V Belgradu.

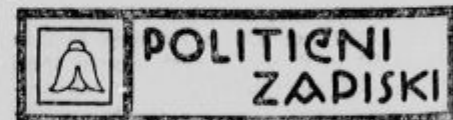
23. oktobra. Pribičevićev shod v Sisku, kjer se je udarjalo na republikanske strune, je še bolj utrdil vladno stališče. Pribičević v svoji zavoženi politiki grabi za najbolj obupna sredstva in baš to ga vedno bolj potiska ob steno.

Vlada pripravlja zakonske predloge za skupščino. Predlogi so večinoma gospodarskega značaja. Krajem, ki stradajo — to so v prvi vrsti Bosna in Hercegovina, bo prišla na pomoč s tem, da bo ljudem dala dela.

24. oktobra. Službene novine so objavile uredbo glede popolne spremembe davčne uprave. Ker se bo z novim letom začel izvajati novi davčni zakon, se bo tudi davčna uprava po vsej državi izenačila. Namesto sedanjih dvojnih davčnih uradov — davčna oblast, ki predpisuje davek in davčni urad, ki ga pobira — bo poslovala davčna sreska uprava. Namesto finančne delegacije bodo finančna ravnanstva. Predpisovanje davkov bo zelo poenostavljeno.

26. oktobra. Država je najela posojilo v znesku ene milijarde 200 milijonov po zelo ugodnih pogojih.

29. oktobra. V prihodnji seji narodne skupščine bodo prišli na dnevni red naslednji zakoni: zakon o posojilu, o korporaciji, o razdolžitvi kmetov, o občinah, proračun ter agrarni zakon.

Pribičevićev shod v Celju se je spremenil v veliko polomijo. Dvorana v Celjskem domu ni bila niti polna, dasi je Pribičević pripeljal s seboj 500 Zagrebčanov, kakor pišejo liberalni časopisi, iz Savinjske doline se je pripeljalo nekaj magnatov, Celje pa je popolnoma izostalo, zastav ni bilo nikjer. Pribičević in Maček sta zabavljala čez klerikalce in dr. Korošca, dr. Zerjava pa ni nihče slišal, ker je pretiho govoril. Po zborovanju so Hrvatje naredili obhod po mestu. Pri obhodu pa ni

bilo nobenega Slovenca. Ko je par Zagrebčanov na cesti še opljuvalo dve slovenski šolski sestri, ki sta slučajno šli skozi mesto, je bila liberalno-samostojna slovesnost zaključena.

Savinjska dolina odklanja KDK. Istočasno, ko so demokrati in radičevci v Celju doživljali zasluženo blamažo, je pošteno slovensko ljudstvo celjsko-vranskega okraja na sijajen način manifestiralo svojo ljubezen do slovenske zemlje, do Slovenske ljudske stranke in voditelja Slovencev dr. Korošca, obenem pa z dostej nam samim neznanu odločnostjo povdarilo, da si hočemo Slovenci svoje zadeve urejevati sami in da ponolnoma lahko pogrešamo Mačeka in Pribičevića ter njih slovenske priveske. Na Vranskem je zjutraj po sv. maši govoril v nabitno polni dvorani v cerkveni hiši narodni poslanec g. dr. Jakob Hodžar. Popoldne pa so govorili v št. Juriju ob Taboru g. dr. Vekoslav Voršič, v Petrovčah g. dr. Jože Godnič, v Vojniku tajnik SLS g. Ivo Peršuh in v št. Juriju ob j. ž. pa oblastni poslanec g. dr. Anton Ogrizek. Udeležba je bila povsod naravnost presenetljivo velika. Nekaj izrednega pa je bilo vseskozi borbeno razpoloženje. Sicer mirno ljudstvo je razumelo, da mora udariti energično, ako se hoče iznebiti sramote, ki nastaja za Slovence s tem, če bodo smeli v Sloveniji loviti duše slovenstvu vedno sovražni politiki. Na vseh shodih je ljudstvo prirejalo spontane ovacije predsedniku dr. Korošču.

p Od stopnje do stopnje navzdol. Zadnji »Kmeti list« prinaša pod naslovom »Vera in politika« ponatis članka nekega hrvatskega inženjerja Košutića. Ves spis je en sam grd, ostuden in lažniv napad na jugoslovanske škofe in papeževga nuncija Pellegrinettija, ker se ne uklonijo radičevski zmotni politiki. Nunciju se v članku očita, da je zaupnik krvave družbe v Belgradu, v zagrebškem nadškofovem dvorcu, pa, da imajo besedo Puniše Račić itd. Članek prekaša v surovosti in nerescnici vse, kar je že kdaj priobčil »Kmeti list«. Ali radičevski poslanec g. župnik Leticca soglašala s tako podivjanostjo? Ali naj gotovi verski odpadniki, ki so se vrinili Hrvatoma za voditelje celo s pomočjo nekih hrvatskih katoliških duhovnikov zapelejo dobri a lahkoverni hrvatski narod v še večjo nesrečo?

p Svobodne Hrvatske se jim hoče, o svobodni Sloveniji molče. Glasilo bivših samostojnežev piše, da klerikalna oblastna večina odobrava zločin Puniše Račića. Na koncu lažnive trditve pristavlja »Kmeti list« vprašaj, seveda zato, da bi za tako trditev ne bilo treba pred sodišče in v zapor. Če bi bil »Kmeti list« pošten časopis, bi moral priznati, da je ljubljanski oblastni odbor kot predstavitelj oblastne skupščine v posebni seji že obžaloval hrvatske žrtve in se je njega odposlanstvo udeležilo tudi pogreba za pokojnim Radičem. Oblastne skupščine pa so predvsem gospodarski parlamenti, kjer ni mesta za strogo politične izjave, zahteve in proteste in sicer toliko manj, ako so strankarsko tako očitno pobarvane, kot je bil predlog poslanca dr. Puca in tovarišev. Ne bomo razpravljali o tistem delu dr. Puceve resolucije, ki govori o boju za pravico, poštenje in enakopravnosti in o ozdravljenju nevzdržnih razmer v državi, zakaj na tem in še na mno-

NOVIČAR

d »Novice v slikah« bodo izšle čez 14 dni na 8 straneh za oktober in november.

d Ali spada politika v cerkev? Na to vprašanje odgovarja zadnji »Bogoljub« takole: »Jasno je, da politika ne spada ne v cerkev, ne na prižnico. To prepoveduje tudi cerkveni zakonik ne glede na razne svetne »kancelparagrafe«. Toda treba je ločiti, med politiko in politiko. Kaj je prav za prav politika? V ožjem pomenu besede je politika nauk o državi; politika v širšem pomenu je pa izbor potov in sredstev, ki z njimi hoče človek doseči gotov smoter. V tem zmislu poznamo društveno, poklicno, službeno, strankino politiko. Ta gotovo ne spada v cerkev. Če pa smatrajo svobodomiselnici pomočke, ki jih je izročil božji Učenik sveti Cerkvi (razdodate resnice, zapovedi, zakramenti) za politiko, potem jim bo tudi razlaganje božjih in cerkvenih zapovedi — zgolj politika. Koliko je vmes stvari, ki jim niso všeč. Pomažajo si s tem, da vse to ožigosajo za politiko. Duhovnik razlaga n. pr. prvo božjo zapoved, ki prepoveduje tudi branje, naročanje, širjenje, prodajanje, tiskanje veri sovražnih knjig, časnikov in spisov — kakršnih je na nesrečo tudi pri nas že obilo. — Svobodomiselnec to seveda ne bo po volji; takoj dajo duška v obsodbi: »Duhovnik politizira.« — Duhovnik uči, da smo temeljem iste zapovedi dolžni kot dobri katoličani zastaviti vse sile, da se vera, da se versko življenje med nami čišla, utrjuje, krepi; da se potegujemo za krščansko šolo, ki je svobodomiselnecm trn v peti, da varujemo neločljivost krščanskega zakona. Ker pa v te zadeve posega tudi država in njeno zastopstvo, zato je duhovnik dolžan opozarjati, naj verniki pri volitvah oddajo glasove takim možem, ki jamčijo, da bodo v državnem zboru branili verske svetinje ter pravice sv. Cerkve in katoličanstva. Svobodnjaki, protivniki Cerkve in duhovščine bodo zopet zagnali krik: »To je politika...« Ako bi duhovnik o takih stvareh molčal, bi ne bil pastir, marveč zavodnik, in sovražnik bi kmalu zasejal ljuljko med pšenico. — Torej med poli-

gem drugem nosi zelo velik del krivde baš stranka, kateri čast ima pripadati g. interpellant. Gotovo je tudi, da stranka, ki je toliko grešila v zadnjem desetletju proti pravici, poštenju in enakopravnosti, to je stranka samostojnih demokratov, ni upravičena, da bi sploh komu pridigovala o takih lepih čednostih. Neznansko čudno pa je vsekakor, da župan slovenske prestolice, poslanec slovenske skupščine in glavni predstavitelj zasužnjenih primorskih Slovencev, s svojimi političnimi tovariši vred zahteva v resoluciji, da se slovenska oblastna skupščina izjavi za svobodno Hrvatsko, o svobodni Sloveniji — pa molči. Liberalci molče zato, ker bi Slovence radi dušili z Zagrebom, ker jih z Belgradom več ne morejo. In sedaj vprašamo: Kaj ima odklonitev take resolucije ne glede

na druge stvarne pomisleke, skupnega z dejanjem Puniše Račića?

tiko in politiko je velik razloček. Zgolj svetna politika, ki nima z vero in verskim udejstvom nikakega stika, ne spada ne v cerkev in ne na prižnico.

d Strupeno sovražstvo. Liberalci in samostojneži, ki so čisto prišli pod komando zagrebških framasonov in brezvercev, vedno ljuteje napadajo Cerkev in duhovnike. Na nedeljskem shodu v Celju sta dva radičevca ali zerjavovca iz Zagreba srečala dve šolski sestri. Izzivalno sta ju pozdravila s »Falen Isus«, nato sta se obrnila, šla tik za njima ter prav po barabsko govorila. Ko sta jima sestri končno ušli, sta opazili, da sta bili zadaj na krilu čisto opljuvani. Kmeti list in Domočina sta lahko ponosna na svoje prijatelje.

d Volitve v Pokojninski zavod za Slovenijo in Dalmacijo so bile izvršene na ta način, da je bila po sporazumu med strankami vložena samo ena lista. SLS ima v tem velikem zavodu odločilno besedo.

d Sadje se izvaža letos carine prosto, ugodnost, ki so jo dosegli poslanci SLS.

d Pa pravijo, da pri nas ni svobode. Ko je pretekli teden prišel znani rdečkar v Mariboru iz ječe, kjer je odsedel mesec dni kazni za svoje obrekovanje katoliške duhovščine, je zvečer imel shod, kjer je strastno napadal Cerkev in duhovščino. Potem pa so šli najeti ljudje 100 do 150 po številu mimo škofije in škofijske cerkve ter gnusno psovali duhovščino in dr. Korošca ter sramotili katoliško vero. Dopisnik »Jutra« pravi, da so rabili take izraze, da jih on ne upa zapisati. Ako pa mislijo socialisti, da bodo rešili proticerkveno gonjo, se pa jako motijo.

d Kdor želi potovati v Prago prihodnje leto, ko bodo Čehi slavili 1000 letnico sv. Vavla, naj svoj naslov sporoči Jugoslovanski Orlovski zvezi, Ljubljana, Ljudski dom. Potovanje traja teden dni in stane za III. razred 750 Din. Všteta je v tej vsoti tudi vsa prehrana na potovanju in v Pragi.

d Konec stavke steklarjev. Štrajk steklarjev, ki je zajel vso državo in ki je trajal ravno 4 mesece, je končan. Tega štrajka se je udeležilo delavstvo iz sledečih podjetij: Zagorje, Hrastnik, Sv. Križ pri Rogaški Slatini, Straža pri Rogatcu, Daruvar in Paračini. Vzrok boja med podjetniki in delavci je bil v prvi vrsti zastarel plačilni način. Delavstvo je zahtevalo vpeljavo češkoslovaškega plačilnega načina. Pri konferenci v Hrastniku dne 25. oktobra je prišlo do sporazuma, ker je pristalo podjetje na češkoslovaški način. Delo se bo zaračunavalo takoj od peči, ne pa šele od embalaže, kakor prej. Dalje se je priznal delavstvu plačan dopust, in sicer: Kdor je stalno zaposlen od 2—5 let, ima pravico do 6 dnevnega, od 5 let dalje pa do 8 dnevnega dopusta. Vse to se bo uredilo na podlagi pogodbe. V avrhu ureditve cen in odstranitve sporov.

bo delovala stalna komisija. K temu štrajku je še pripomnil, da se je delavstvo brez izjeme vsepovsod zadržalo izvrstno in ni dalo povoda za nikako posredovanje oblasti.

d Ureditev zdravstvenih okrožij. Mariborski oblastni odbor je sprejel pravilnik za okrožne zdravnike in okrožne babice k uredbi o samoupravni zdravstveni službi v občinah mariborske oblasti izven avtonomnih mest Maribora, Celje in Ptuja. Osnutek pravilnika predvideva 74 zdravstvenih okrožij za celo mariborsko oblast. V celjskem okraju bo 8 zdravstvenih okrožij, v čakovskem 3, v dolnjelendavskem 3, v dravogradskem 6, v gornjegrajskem 3, v konjiškem 4, v ljutomerskem 5, v mariborskem (desni breg) 8, v mariborskem (levi breg) 7, v murskoboškem 4, v preloškem 3, v ptujskem 9, v slovenjegraškem 4 in v šmarnskem 7. — V kratkem se razpišejo vsa mesta okrožnih zdravnikov. Tako se bo v najkrajšem času izvedla uredba v samoupravni zdravstveni službi.

d Kardinal dr. Aug. Hlond v Ljubljani. V soboto dne 27. okt. se je na potu v Rim pripeljal v Ljubljano Nj. Eminenca kardinal dr. August Hlond, primas Poljske in škof v Gneznju in Poznanju, bivši član salezijanske družbe. Nastanil se je na Rakovniku kot gost bivših sobratov salezijancev ter se mudil v Ljubljani do ponedeljka. Kardinal Hlond je velik prijatelj Slovencev in je bil že večkrat v Ljubljani, poslednjikrat kot apostolski administrator v Šleziji ob priliki ljubljanskega kongresa za vzhodno vprašanje. Ta visoki cerkveni dostojanstvenik je bil rojen v Gor. Šleziji l. 1881. Oče, ki mu je umrl kmalu po vojni, je bil preprost železničar. Mati še sedaj živi sama zase v skromni leseni hišici ter se preživlja s pokojnino po možu in z dohodki malega vrtiča poleg hišice. Njegova družina je dala salezijanski družbi kar štiri člane: tri duhovnike in brata lajka. Najstarejši med njimi je umrl pred kratkim, drugi pa je provincial poljske redovne province, znan med Slovenci kot skladatelj pod imenom Hlondovski. Ko je bila l. 1922. na novo ustanovljena škofija v Gor. Šleziji je papež dr. Avgusta Hlonda imenoval najprej za apostolskega administratorja, pozneje pa za škofa. Težavno je bilo to mesto radi političnih razmer, toda dr. August Hlond je bil povsem kos svoji nalogi in si je pridobil v najkrajšem času obče spoštovanje. L. 1923. je umrl primas Poljske. Na njegovo mesto je papež imenoval dr. Avgusta Hlonda. To imenovanje je bilo povsod sprejeto z velikim navdušenjem. Lansko leto je bil povzdignjen do kardinalske časti.

d Stoletnico obstoja praznuje letos znana tovarna usnja Franceta Pence v Mokronogu.

d Redna služba božja na Šmarni gori je z 31. oktobrom prenehala. V zimskem času bo služba božja na gori le 8. dec., na svetí dan, na novega leta dan, na sv. Treh kraljev dan in na Svečnico. Redna služba božja se bo pričela spet v zgodnji spomladí s 1. marcem 1929.

d Izpremema v klub oblastnih poslancev SLS. Za načelnika kluba je izvoljen namesto odstopivšega dr. A. Breclja, dekan Anton Skubic. Za tajnika je bil

izvoljen poslanec prof. Iv. Mazovec, za njegovega namestnika pa poslanec Matej Tomazin.

d V Ljubljani se je popilo v l. 1927. vina 3 milijone litrov, piva 1.200.000 litrov, alkohola in likerjev 135.000 litrov.

d Mariborska oblastna skupščina bo pričela s sejami v ponedeljek dne 5. nov.

d »Kristusu Kralju« je naslov važnemu članku v nedeljski številki »Slovenca« z dne 28. oktobra. Citajte!

d »Enotnost« piše, da je opozicijska naloga KDK (kmetске демократије) slepilo za ljudstvo, kar je seveda prav. Ni pa prav, da mnogi delavci taki opoziciji in nje časopisju kažejo tako in tako svojo naklonjenost.

d Radičevci in papeški nuncij Pellegrineti. »Christliche Volkszeitung« poroča, da bo zbor zastopnikov tujih držav zaradi netesanih napadov radičevskega časopisja proti nunciju Pellegrinettiju vložil pri vladi — protest.

d Ugleden poslanec je predlagal, da se vsem poslancem, ki ne pridejo k seji narodne skupščine v Belgradu, odvzamejo za tisti dan dnevnice. Skrajni čas!

d Borba za Belje. Znano je, da je avstrijski nadvojvoda Fridrih naperil tožbe proti naši državi, Češkoslovaški in Romuniji. Nas toži za veleposestvo Belje. V tezahevni pravdi z Romunijo se je postavilo haško mednarodno sodišče na tožnikovo stališče, ali z drugo besedo: razsodilo je, da ima ono razsoditi v tem sporu. Da bi se isto ne pripetilo tudi nam — utegnili bi Belje izgubiti — naš razsodnik ni pustil, da bi se to razsodišče sestalo in je predsedniku poslal vlogo, da razpravi ne bo prisostvoval. Tako je upanje, da pride naša zadeva sedaj pred Društvo narodov, ker se razsodišče brez našega razsodnika ne more sestati.

d Vagon jabolk kot poročni dar. Te dni so fotografirali vagon štajerskih jabolk, preden se je odpeljal na Holandsko. Ta vagon ima to posebnost, da je poklonjen nevesti nekega Holandca, trgovca s sadjem. Jabolka so posebno skrbno izbrana.

d Čiščenje. Oblasti so uvedle kazensko preiskavo proti petim policijskim adjunktom v Štiju, ker so v teku štirih let poneverili večje zneske denarja. Dosedaj so ugotovili, da so poneverili okrog 70.000 Din, vendar so ti zneski najbrž še večji, kar bo ugotovila še preiskava in pregled knjig. Vseh pet je bilo aretiranih.

d Znaní krvnik Florián Mausner, ki je obešal zločince, je te dni umrl od kapi zadev v Sarajevu. Dosegel je starost 56 let. Tudi v Sloveniji je izvršil nekaj smrtnih kazni.

d Kadar avtu na klanecu odpovedo zavore, Družba šestih oseb se je peljala z avtomobilom iz Krškega v Trbovlje na pogreb dr. Mimnika. Pot iz Hrastnika v Trbovlje je jako strma in vijugasta. Avtomobil je vodil sam lastnik g. Leopold Rebešek, lesni trgovec iz Blance. Nad ovinkom nedaleč od hiše gospe Bajde so odpovedale avtomobilu vse zavore. Klanec je precej strm in avtomobil je zato drdral z veliko brzino. Ker je pretila nevarnost,

da ne bi z avtomobilom zavozili v tamkajšnji precej globok jarek, kjer bi lahko bili vsi mrtvi, je zavozil šofer v hrib in dal sopotnikom znamenje, naj se rešijo s skokom z avtomobila. Soproga posajena-čelnika iz Krškega in njena hči sta se še pravočasno rešili. Odvetnik dr. Dobovišek iz Krškega si je zlomil roko. Poškodovana je tudi njegova soproga in šofer Rebešek, ki mu je zlomilo hrbtenico. Nepoškodovana je ostala ga. Rupertova iz Krškega. Ponesrečence je rešilni avto takoj prepeljal v trboveljsko bolnišnico, kjer jim je zdravnik dr. Cizelj nudil prvo pomoč. Lesnega trgovca Rebeška so nato s prvimi vlakom prepeljali v Ljubljano. Avtomobil je popolnoma razbit.

d Nesreča z revolverjem. Posestnikov sin Š. iz Zabnice je vozil balo. Med potjo so ga došli tovarniški delavci iz Kranja, ki so se vračali domov. Š. je ustrelil z revolverjem, misleč — bila je že tema — da ni nikogar pred njim. Kroglja je zadela 15-letno delavko Ivanko Vrhovnik iz Sutne v levo stran glave ter ji obtičala pod desnim očesom. Smrtono nevarno ranjeno so prepeljali v oblastno bolnico.

d Iskra iz lokomotive je zažgala 28. t. m. dvojni kozolec Juriju Kocku, nosestniku v Brišeh pri Zidanem mostu. Kozolec z vso krmo je pogorel do tal.

d Požar je uničil hišo Radkoviča v Orehovcu pri Kostanjevici.

d Ob suho vejo je zadel z nabito puško Franc Kulovec iz Praproč 13 pri Novem mestu. Možu, ki je šel na lov, je švignil strel v ramo in jo zelo poškodoval. Odpeljali so ga v kandijsko bolnico.

d V jetniški bolnici je umrl v Osijeku Srečko Virag, ki je bil obsojen na smrt, ker je umoril svojega tasta.

d Kozolec poln sena, slame in lesa je pogorel posestniku Plevšaku v Rogški Slatini.

d Požar je izbruhnil te dni pri posestniku Francetu Govšaku v Zadovinku pri Krškem. Ogenj je uničil gospodarsko poslopje, pod, svinjak, vse pridelke in ves inventar.

d Utopljenec v Krki. V bližini Šent Petra pri Novem mestu je dne 25. okt. potegnil mlinar Rifej iz Krke utopljenca, ki je moral biti že par tednov v vodi. Obleden je bil v delavniško obleko, pokrivalo je imel zatlačeno za srajco, okrog vratu pa je imel zadrženo vrstico. Pri pregledovanju so našli pri njem na pločnati pločiji z žebljem začrtano označbo: »Pogrešani Ostanek iz St. Lovrenca«. Obveščeni orožniki so ugotovili, da je utopljenec res neki Franc Ostanek, mizar iz St. Lovrenca pri Vel. Loki, ki je dne 3. okt. neznanokam zdoma izginil. Zdravniško raztelesenje v St. Petru je dognalo, da o nasilni smrti ni govora.

d Z vilami je udaril neki užitkar v Hrastju pri Cerkljah ob Krki Jan. Gramca s tako silo, da je ta vsled poškodb v bolnišnici umrl.

d Treba pogledati, kaj je v steklenici. V Sremski Mitrovici je neka Franja izpila večjo množino raztopine sode. Čeprav so jo takoj prepeljali v bolnico in ji tam izpraznili želodec, je kmalu nato ob hudih

bolečinah umrla. Še poprej se je zavedla in izjavila, da je hotela piti iz steklenice sadni mošt, pa je zamenjala steklenico.

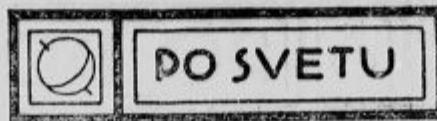
d **Volkovi že strašijo.** V okolici Drniša in Petrovega polja v Dalmaciji so se zaradi hudega mraza pojavili volkovi, ki udirajo celo v vasi in koljejo kmetom živino. Te dni so volkovi blizu Drniša napadli dva kmeta, ki sta se komaj rešila zveri.

d **Žganje umorilo otroka.** Že pri naših ljudeh v Sloveniji, še bolj pa doli na jugu ni prav nič čudnega, da dajejo starejši mlajšim piti žganje, čeprav včasih že najmanjša količina zadostuje, da zastrupi slabotni otroški organizem. Do kakih posledic more to privedi, govori jasno slučaj, ki se je pripetil te dni v vasi Otoku pri Vinkovcih. Tam je kmet Marko Galović kahal žganje. To so vedeli tudi otroci iz sosedstva. Petletni Marko Andolovič in štiriletni Adam Ozdanovič sta šla prosit »deda« Marka, naj jima dá piti žganja. Marko se je najprej branil, nato pa se je dal pregovoriti. Otrokoma je topla in dišeča slivovka zelo ugajala. Ko sta šla oba otroka domov, se je petletni Marko med potjo zgrudil na tla in kmalu nato umrl. Zdravniška obdukcija je ugotovila, da je smrt nastopila zaradi zastrupljenja z alkoholom.

d **Ljudska samopomoč.** Na Vseh svetnikov in Vernih duš dan, ko posečamo grobove dragih rajnih, se nam vzbujajo nehote vrline in tudi gorja po naših umrlih. Nebroj žalostnih solz je mnogim povzročila njih smrt in niso se bile te izbrisane, nastale so že hujše skrbi, kako homo zanaprej urejevali naše gospodarstvo. Kjer je zapustil rajni dovolj blagostanja, je vprašanje lažje rešiti, kjer pa tega ni, kakor je to navadno, so postajale gmotne skrbi za vsakdanje življenje mnogokrat neznosne. V takih odnošajih bi bilo vsem ostalim, po mogoče brezskrbno umrlem, jako pomagano, ko bi bil rajni član kakšnega podpornega oziroma pogrebnege društva, kakor ga imamo v »Ljudski samopomoči« v Mariboru. To društvo šteje danes že nad 10.000 članov iz vseh slojev Slovenije, ter je izplačalo v tekočem letu v 60 smrtnih slučajih približno 200.000 podpore ostalim opravičencem. Ker ura smrti ni nikomur znana, ne odlagajte torej s pristopom v to prekoristno društvo, ki sprejme do nadaljnjega še vse zdrave osebe do 50. leta. Komur so naša društvena pravila še neznan, naj zahteva še danes pristopno izjavo. Prosimo, čitajte naš tozadevni oglas.

d **Materam se priporoča** in njihova dolžnost naj jim bo, da pri vsakem nerazpoloženju otrok ali odraslih posvete največjo pazljivost temu, da želodec in čreva v redu delujejo. Odraslim 1 veliko žlico, otrokom pa eno malo žlico praška »Magna« v malo vode ali mleka in rešeni boste mnogih skrbi in preprečili mnoga težja obolenja. - Prašek »Magna« čisti brez bolečin ugodno in naglo ter poleg tega še desinficira in osvežuje. V vseh lekarnah in drogerijah en zavoj s točnim navodilom 4 Din.

V VSAKO HIŠO »DOMOLJUBA«!

Katoliška cerkev.

s **Odredba glede verouka na šolah.** Goriški škofijski list objavlja naslednjo nadškofovo odredbo: Doznali smo, da je bilo od šolskega oblastva mnogim duhovnikom zadržano poučevanje verouka na ljudskih šolah, dokler ne bodo najvišja šolska oblastva izdala tozadevno nadaljnjih odredb. Ker je na ta način katehetska služba na omenjenih šolah za nedoločen čas ukinjena, odredjamo, da se dečki in deklice prehodno poučujejo verouka v cerkvah. Ob svojem času bomo, če bo potrebno, dali v tej zadevi častiti duhovščini posebna navodila.

s **Razno.** V Rimu so začeli s pripravami za zlati mašniški jubilej sv. očeta, ki bo 20. decembra 1929. — V Venegono pri Milanu zidajo duhovsko semenišče, ki bo največje v Evropi.

Italija.

s Tržaški »Mali list« o radičevskem časopisu poroča to-le: »Radičevski »Narodni val« je pisal in po njem povzel »Piccolo« v Trstu, da bo dr. Korošec prestopil v pravoslavje, da hoče postati pravoslavni škof v Sloveniji in da že tiska slovenske molitvenike v cirilici. Casopisje, ki take predpustne burke ugajajo, je z najmilejšo besedo neresno.«

Romunija.

s **Zopet strašna železniška nesreča.** 26. t. m. je pri postaji Recea 8 km od Slatine Simplon-ekspresni vlak Bukarešt-Pariz trčil skupaj z brzovlakom iz Sibirije. Oba vlaka, katerih lokomotivi sta se zadržali druga v drugo, sta se užgala. Dosedaj se poroča, da je bilo 30 mrtvih in 50 večinoma težko ranjenih. O potnikih ekspresnega vlaka, ki so potovali v spalnih vagonih, je znano samo to, da je ostal pri življenju italijanski duhovnik monsignor Arigani. V brzovlaku je bila ubita v tretjem razredu rodbina nekega kmeta, obstoječa iz staršev in 5 otrok. V onem spalnem vagonu, v katerem se je nahajal tudi inženjer Rocca z ženo in hčerjo, ki so vsi mrtvi, se je nahajal tudi sin italijanskega generala, ki se je pred kratkim ponesrečil pri neki avtomobilski nezgodi v okolici Bukarešte. Rešeni potniki opisujejo strahote katastrofe. Plameni gorečih vlakov so v temni noči strahotno osvetljevali prizore, ko so se od vseh strani čuli izpod gorečih razvalin obupni kriki na pomoč. Na železniški postaji Recea ni bilo nobenega uradnika. Prvo pomoč so dali ponesrečencem gojenci artilerijske šole iz Sibirije. V brzovlaku je bil tudi potnik, ki je poznal Morsejev brzovoj in ki je iz postaje prvi brzovojil za pomoč. Oba strojevodji sta bila na mestu mrtva. Še le ko je prišel pomožni vlak iz Crajove, so se začela reševalna dela ter so težko ranjene odpravili v bolnico v Slatino. Kretničarja in službojučega uradnika išče policija; sta pobegnila. Škoda železniške uprave se ceni na 12 milijonov lejev.

je nekdanje slovelo v stari Grčiji po svoji modrosti.

Danes je le ona pridna gospodinja modra, katera izkoristi 7 prednosti, ki jih nudi

Schicht
Terpentin-
Milo s svojimi prednostmi

Avstrija.

s **Proč od Cerkve.** Dunajski socializem je zelo kulturnobojevn. Ljudje izstopajo kar očito iz katoliške cerkve. Tudi otroke prepisujejo. Lani je bilo Dunaju 4000 šolskih otrok vpisanih kot »brez konfesije« (brez verskega pripadništva), letos jih je že preko 6000. Dunajski socializem je zelo pod vplivom Judov.

Čehoslovaška.

s **Denarni zavodi in proslava desetletnice.** Čehoslovaški denarni zavodi so darovali v proslavo jubileja ogromne vsote v socialne in kulturne namene: Osrednji socialno-zavarovalni zavod 35 milijonov, Deželna banka 25 milijonov, Češka hipotekarna banka 8 milijonov, Praška mestna hranilnica 9 in pol milijona; tudi ostali zavodi so sklenili milijonske ustanove.

Nemčija.

s **Podrobnosti tajne pogodbe med Nemčijo in Rusijo.** V »Vorwärtsu« objavlja soc. dem. poslanec Küstler zanimiva razkritja o tajni zvezni pogodbi med nemško brambo in sovjetsko Rusijo. Razkritja poslanca Küstlerja segajo nazaj do l. 1922, ko je bila sklenjena tajna pogodba med nemškim ministrstvom in državno brambo in tvrdko Junkers, ki je nato zgradila v Rusiji velike tovarne za izdelavo motoriev in letal. Nemčija je dala v to svrhu na razpolago ves potreben kapital, odposlala v Rusijo strokovnjake in večje število oficirjev, ki imajo nalogo, da izvežbajo sovjetsko armado po vzorcu nekdanje nemške vojske. Pri nemškem ministrstvu za državno brambo je bil ustanovljen poseben oddelek, ki vodi vsa ta dela. Nemčija kljub do-

ločbam mirovne pogodbe izdeluje velike množine strupenih plinov, ki jih izvaža v Sovjetsko Rusijo z izgovorom, da jih uporabljajo v industrijske svrhe. V resnici pa gre za izdelovanje strupenih plinov v vojaške namene. Jedro tajne pogodbe med Nemčijo in Rusijo obstoja v tem, da dá Rusija Nemčiji takoj na razpolago vso svojo vojaško silo, če bi Nemčija prišla v zapletljaj z zapadnimi vesilicami. Tako je Nemčija navidezno razorožena, v resnici pa se v Rusiji mrzlično oborožuje.

Madžarska.

s Novi poslovnik za narodno skupščino. Novi načrt madžarskih vladnih strank o poslovniku za parlament določa, da se stavki ali celi govori, ki žalijo čast in ugled države ali parlamenta, ali ki ogrožajo obstoječi državni in družabni red, smejo črtati iz zapisnika in se ne smejo objaviti. Pri splošni razpravi bodo smeli govoriti poslanci samo eno uro, pri interpelacijah (vprašanjih) pa 15 minut.

Amerika.

s Predsedniški kandidat za Zedinjene države o prepovedi alkoholnih pijač. Pri volitvah v Ameriki igra kot znano veliko vlogo to, ali je kandidat proti alkoholu («suh») ali za alkohol («moker»). Nasprotniki Smita zelo rujejo proti njemu s tem, češ da se prišteva »mokrim«. Na nekem shodu je Smit izjavil: »Jaz sem pristen Jeffersonski demokrat, vsled česar trdno verujem v pravico in oblast vsake posamezne države. Če hoče kaka država ostati suha, naj se ji to dovoli.«

s Razno. V Clevelandu so umrli: Frank Černe, doma iz Slovenske krajine, Frank Gustinčič iz ?, Janez Štrajnar iz St. Vida pri Stični, Vida Štrus tudi iz St. Vida pri Stični, Anton Godec, iz vasi Laze, fara Krka, Marija Skubic iz Rake na Dolenjskem.

Drobne novice.

Odstopil je dr. Marx, dolgoletni nemški kancler in dosedanji predsednik »Centruma«. Generalna stavka na Poljskem je končana. Delavci dobe 5-odstotno zvišanje plač.

Najvišja avtomobilska cesta v Združenih državah teče 4300 m visoko.

Stroške »Krasinovega« rešilnega pohoda na severni tečaj bo plačala Italija.

V neki vasi na Ruskem so našli moža, ki je bil na zahtevo mačhe že 15 let vkljen v verige.

200 roparjev je napadlo ponoči mesto Quidam v Ameriki. Po boju so se umaknili.

Dva otroka sta padla s 13. nadstropja v Njujorku.

Svetovni kongres brivcev je bil 21. oktobra na Dunaju.

Ruski inženjer Vojnorovski hoče delati kavčuk iz — plevela.

Sodnijska razprava proti 59 kmetom, ki so dejansko napadli davčni urad, se je pričela na Saškem.

V III. red sv. Frančiška je vstopila vojvodinja Aosta v Neaplju.

Kitajsko armado bodo preuredili nemški častniki.

Prvi vlak na elektrificirani progi na Brenerju je odpeljal v oktobru.

BLED.

Pri nas smo preteklo nedeljo zelo pristrčno proslavili 10-letnico naše osvoboditve z lepo uspešno prireditvijo, ki se je vršila v okusno okrašeni dvorani stare šole. Slavnost je otvoril nadučitelj v p. g. Fr. Rus in potem so se vrstile deklamacije, pevske točke, orlovske in orliške vaje in koncem zelo posrečena živa slika, vse z enotno osrednjo mislijo: Slovenec se raduje svojega osvobođenja. Pomen dneva nam je v kratkem govoru razložil g. urednik Zabret. Občinstvo, ki je do zadnjega kotička napolnilo dvorano, se je nad vse zadovoljno razšlo.

JEŽICA PRI LJUBLJANI.

Naša društva bodo razen oficijelne proslave 10-letnice obstoja naše države, ki jo priredi v nedeljo dop. županstvo in kraj. šolski svet s skupno sveto mašo in manifestacijskim zborovanjem pred cerkvijo, tudi sama proslavila ta zgodovinski dogodek. V nedeljo popoldne se bo v ta namen vršila v Društvenem domu slavnostna akademija z zelo lepim sporedom, na katero vabimo vse naše prebivalstvo. Nastopili bodo ob tej priliki Orli, Orlice, mladci, naraščaj, gojenke in seveda tudi pevski oddelek z nekaterimi pesmimi. Pridite!

POLZELA.

Tombola Prosvetnega društva, katere se je morala v nedeljo vsled slabega vremena prekiniti, se nadaljuje v nedeljo, dne 4. novembra na istem prostoru in ob istem času! Vsi glavni dobitniki — osem — so še nezadeți. Dosedaj so bile izveličene te številke: 5 10 11 12 13 14 15 16 17 21 25 27 29 32 33 35 37 38 39 40 41 42 43 44 45 47 48 49 51 55 57 58 59 60 63 65 66 68 72 73 74 77 78 79 82 83 85 86 87 90. Vsakdo si naj ogleda tablice, če ima vse zgoraj navedene številke prečrtane! Bog živi!

n Prosvetno društvo »Sv. Gregor« vprizori dne 4. novembra krasno dramo »Prababica«. Začetek ob 3 popoldne. Vljudno vabimo!

IZLAKE.

Dne 14. oktobra smo imeli občinsko volitve. Izid: SLS 5, SLS sorodna loška skupina, zveza kmetov in delavcev ali županova lista 12 odbornikov, orjunaši 8. Mi smo z izidom zadovoljni. Naši so tudi volili z loško listo, ker ni bila nam nasprotna.

29.500.000 telefonov je v rabi na celem svetu.

Posebno petrolejsko pristanišče bo zgradila Čehoslovaška v Vratislavi ob Donavi.

Grška bo znižala armado za en kor in 3 divizije.

Desmrtno podporo bo dobival od velešil bivši poveljnik ruske armade Nikolaj Nikolajevič.

Potniški avto je zadel v vlak v Mihalovcah na Češkem. Ubilih 7, težko ranjenih 18.

Več sto ljudskih in meščanskih šol ima Nemci na Čehoslovaškem.

Ameriško mesto Njujork ima toliko prebivalcev kot cela Avstrija.

17 jetnikov je zgorelo v nekem ameriškem zaporu. So sami zažgali, da bi pobegnili.

Kot golobja jajca debela toča je padala v Alžiru v Afriki.

1300 krajev so že odkrili v Sveti deželi, ki jih navaja sv. pismo.

2000 mladih fašistov z dvema sinovoma Mussolinija hoče na pomlad posetiti Bolgarsko.

Kralj Zogu je odlikoval Mussolinija z najvišjim odlikovanjem, z velikim križem Skanderbega.

Liberalci govorijo o našem porazu. Pa ni bil. V naši občini ima ogromno večino delavstva. Kakor delavci odločijo tako pa je. Pri zadnjih občinskih volitvah so orjunaši pod Zerjavovo vlado uničili dan pred volitvami delavsko listo. Zato so ti delavci nalašč volili našo stranko, ki je dobila 11 odbornikov, eden se je izneveril, tako jih je bilo 10. Pri predzadnjih občinskih volitvah smo imeli toliko odbornikov kot zdaj. Liberalci so od zadnjih državnih volitev po številu zelo nazadovali.

Dne 24. oktobra je bil silno važen dan za našo občino: Sklenili smo loški sporazum. Po dolgem času, za desetletnico naše skupne narodne domovine sta si podala delavec in kmet roko in sta podrla orjunaško trdnjavo v tej občini za dolo tega županovanja g. Cencelja, upamo pa, da za vedno. Složno, vzajemno delo za celo občino v korist kmet. skemu in delavskemu ljudstvu na gospodarski podlagi brez ozira na strankarstvo. To je namen selanje večine, 17 odbornikov.

Prvi uspeh tega sporazuma je bila volitev župana in svetovalcev: za župana je izvoljen ponovno g. Fr. Cencelj, za svetovalce dva naša in trije loške skupine. Orjunaši so oddali prazne listke, odšli so praznih rok in kislih obrazov, ker so videli, kako se je podrla njihova trdnjava.

KRVAVA PEČ.

Pri nas smo popravili pokopališče, napravili za našo podružnico sv. Lenarta nove zvonove, prenovili smo oltarje in vsi cerkveno notranjost. Na Martijovo nedeljo, ko bo žegnanje, bodo prenovljeni oltarji blagoslovljeni.

ŠT. VID PRI STIČNI.

V več krajih so se v rimskem času vršili kmetijski gospodarski tečaji in so se v splošnem tudi dobro obnesli. Naša fara je povsem kmetijska in treba je še mnogo pouka in vzgoje — da bomo prav gospodarili in kmetovali in tako imeli boljši uspeh. Zato smo se tudi pri nas odločili, da prihodno leto s takim kmetijskim tečajem. Sprejelo se bo v ta tečaj do 30 fantov ali mož v starosti od 17 let dalje. Kdor hoče letos obiskovati ta tečaj, naj se zgleda ta teden v hranilnici ali župnišću. V nedeljo, 4. novembra po deseti maši bo prvi sestanek vseh onih, ki se bodo za tečaj prijavili. Na tem sestanku se bodo vpisavali še novi prijavljeni, če jih ne bo do tedaj že dosti, in se bo tudi razložilo, kaj se bo v tem tečaju poučevalo. Določilo se bo tudi, kdaj se bo tečaj pričel in ob katerem dnevnem času se bo vršil. Tečaj bo brezplačen in škoda za vsakega, če ne bi porabil tako lepe prilike. Ker se bo v tečaj sprejelo kvečjemu 30 udeležencev — se bodo v prvi vrsti upoštevali oni, ki se bodo prvi prijavili.

DOVJE.

Žegnansko nedeljo smo proslavili na izreden način. V neki gostini v sosedni vasi je bila ta dan zvečer vinska trgatev. Ze v ranih popoldanskih urah si brečeval vozove z našimljenimi dobrovoljčki, ki so z letaki vabili na vinsko trgatev. Od Karavank do odrasikov Juljskih alp je odmevalo divje vpitje, rjovenje in vriskanje našimljenih vinskih bratov in sestric. Spremljale so jih trume otrok, ki sicer za cerkev ne dobe časa. Nehote si se vpraševali: Ali je danes morda pustni torek? Pa še tožimo o slabih časih! Kaj poreče dobri g. de C., ki je ob priliki svojega protialkoholnega predavanja odnesel od nas najboljšo vtise? Zvečer je bila v dvorani igra »Lovski tat«. Mladi ljudje, seveda tudi mladi parčki, so prepojeni s plesno manijo celo med igro, sedeč na svojih sedežih, z nogami proizvajali plesne takte, dokler jim ni krepak glas z odra pokazal, da je v dvorani le igra in ne ples. Šele potem so prišli do pravega spoznanja, kje da so. No, pa zameriti se ne sme. Breč dvoma mlade ljudi srbijo podplat od plesov, ki so se že v zadnjem času večer za večerom vršili po privatnih hišah. (Prav bi bilo, da začne občinski odbor že enkrat strogo nastopati zoper to grdo in drago razvado.) Sicer se sliši, da je že začel nalagati globe. Neki pijanec je hotel pri vratih igro motiti s surovim robotanjem. Kar naenkrat pa je umolknil, zaslišalo se je krepko »ofanec«, menda okrog njegovih ušes. Nazadnje je še to utihnilo. Prireditve se je pri vsem tem srečno končala.

BOJANJAVAS PRI METLIKI.

V nedeljo, 4. novembra bomo imeli posvetitve novih zvonov naše cerkve-podružnice. Zvonovi tehtajo okoli 720 kg. Viliča nam jih je Strojna tovarna in livarna v Ljubljani. Upamo na veliko udeležbo.

CRNI VRH NAD POLHOVIM GRADCEM.

Naše katoliško prosvetno društvo se je v letošnjem letu prav pridno gibal. Priredilo je tri gledališke predstave, kar za tako raztreseno župnijo ni lahko, saj je večina igralcev oddaljena tri četrtil do eno uro od društvenih prostorov. G. župnik so imeli več lepih poučnih predavanj, za bodočo sezono nam je obljubljen zgodovinski predavnik o Rimu. Sedaj se vrši desetletni gospodinjinski tečaj, katerega obiskuje 20 učenk. Zadnji čas pa si je društvo nabavilo tudi radio, ki nam vsak dan donša novice.

DOBRAVA PRI LJUBLJANI.

Ker se mi je od gotove strani povzročilo, da se mi je ustavila nadaljna prodaja posestva v Komarni, vsled tega obveščam javnost, da je sodišče spoznalo zadevo za popolnoma neutemeljeno in jo zavrnilo. Tudi se ni staval na ta odlok noben priziv, zato obveščam zainteresirane, da imam od danes naprej zopet vsa zemljišča s posestvom v nadrobni prodaji in mi ne more nihče povzročati še nadalje kakih zaprek. Josip Marinko, posestnik, Komarnja.

PREDOSJE.

Na rožnensko nedeljo smo v naši fari obhajali petindvajsetletnico, odkar so pri nas za župnika g. Ignacija Zupanc. Da bi se to obletnico duhovniškega dela vsaj nekoliko proslavili, so vse organizacije cele fare brez razlike priredile slavnosti primerne proslavo. Najprej je bila v soboto zvečer kratka podoknica. Nato so se na povabilo odposlanec podali g. župnik med lampiončki, streljanjem možnarjev in raket v Ljudski dom, ki je bil že na zunaj tako čudovito razsvetljen, da ostane to vsakemu neizbrisno v spominu. Dvorana, žal, ta večer ni mogla sprejeti vsega občinstva. Prireditve v dvorani tukaj ni mogoče opisati natančno. Omenim naj le glavne točke. Zupan je razglasil, da je občinski odbor izvolil g. župnika za častnega občana. Nato jim je podal diplomu, ki je nekaj izrednega. Izvršila jo je Plečnikova šola. Marijina družba deklet

in žena je poklonila g. župniku tako lep ciborij, kakršnega od nas še noben ni nikdar videl. Načrt je napravil g. vseuč. prof. Vurnik. Fantje in moške pa so zbrali ob tej priliki 4.450 Din za nov pluvial. Pomen proslave je v slavnostnem govoru opisal naš rojak g. vikar Franc Zabret. V nedeljo ob 10. so imeli g. župnik slovesno mašo ob asistenci petih svojih nekdanjih kaplanov. Iz cele proslave se je kazala globoka ljubezen in spoštovanje faranov do njihovega župnika.

GLADBECK.

Tu je 16. t. m. umrla gospa Ana Resnik, roj. Božič, vdova Poglajen. Rojena je bila l. 1857 v Smartnem pri Litiji. Leta 1899 je zapustila s svojim možem Janezom Poglajen svojo domovino in je potem bivala v Gladbecku. Po smrti svojega prvega

moža se je omožila z Francetom Resnik. Bila je dobra žena, skrbna mati in zavedna Slovenka. Kot prednik. rožnenske bratovščine je odlično delovala in bila priljubljena pri vseh. Njen mož, njen otroci in ves slovenski Gladbeck obžaluje odkritosrčno smrt te predrage žene.

PREDOSLJE.

V nedeljo po Vseh svetih, dne 4. novembra bo ob 3-treh popoldne v Domu predavanje o jetiki. Predaval bo splošno znani in priljubljeni sešezdravnik z Gočnika.

NAZANANILA.

n Sejmiki upravičeni na Bučki naznanjajo, da se vrši tamošnji običajni »Martinov semenje« v soboto 10. novembra t. l. in ne v ponedeljek 12. novembra. Kramarji ter prodajalci in kupci uljudno vabljeni.

n Smartne ob Paki. Ker je letos praznik svetega Martina na nedeljo, se bo vršil novodovoljeni živinski in kramarski sejem v ponedeljek dne 12. novembra. — Zupanstvo.

Gibanje naših prosvetnih vrhov.

Pod svežim vtisom mogočnega in slavnostnega razpoloženja svečanostnih dni so se v ponedeljek vršili v Ljubljani občni zbori naše prosvetne matice, Prosvetne zveze, Pevske zveze in Slov. kršč. ženske zveze. Vsi trije občni zbori so se vršili v beli, odnosno zeleni dvorani Uniona.

Ob devetih dopoldne je najprej otvoril dr. J. Mohorič občni zbor Prosvetne zveze kot njen predsednik. Navzoči so bili poleg številnih zastopnikov naših podeželskih prosvetnih društev tudi nekateri drugi ugledni zastopniki oblasti in ustanov,

Poslušajmo stare ljudi, ker so izkušeni!

Ti so redkokdaj tožili zaradi zobobola ali glavobola, ker so imeli vedno pri roki »ALGO«. Pri vsakem zobobolu eno malo žličko na zob, ako Vas trga po zobeh valed prehlada, pa še zunaj malo drgnite z »Algo«, in videli boste, kako naglo in temeljito prenehajo bolečine.

Pri glavobolu nadrgnite malo čelo in sence; ako Vas trga po glavi od prehlada ali premembe vremena itd., še mali obkladek z »Algo« na teme; videli boste, kako prenehajo bolečine temeljito in naglo. - Boste kakor prerorejeni. V lekarnah in drogerijah ena steklenica s točnim navodilom 16 Din. Kjer je ne dohite, naročite jo takoj po pošti na naslov: LABORATORIJ »ALGA«, SUŠAK št. 45. — Štiri steklenice 77 Din, osem steklenic 131 Din, 25 steklenic 320 Din.

113

Razno.

Kačji otok. V Prednji Indiji leži ob izlivu reke Godavari mal otokček Kotapalli, ki dozdaj ni bil obljuden. Pred kratkim se je poverila inženirju de Wetu naloga, da bi otok obdelal. De Wet si je preskrbel motorne plugje. Kdo bi mogel popisati strošno presenečenje delavcev, ko so opazili, da so plugi v kratkem času prerezali nič manj kakor 26 kač. Indijci se boje kač bolj kot tigra. Delavci so vztrajali na otoku v največji smrtni nevarnosti tri mesece. Vsak dan so se pojavljale nove kače. Na dan so jih pobili po več sto. Zbirali so jih v koših in jih metali ujedam. Nihče si ni mogel razložiti, odkod te neštetevilne uganke. Močni tokovi naraste reke odpravljajo iz notranjosti dežele tisoče kač in jih naplavlajo na ta otok, ker leži ob ustju. Med kačami je bil tudi 7 metrov dolg piton, čegar domovina se nahaja 300 km od izliva. Nenavadno dolga pot v divjih valovih ga je tako zmučila, da so ga delavci z lahkoto ubili. Reka naplavlja vsak dan stotine kač. Zato so vsi napori

Slavko Savinšek:

V goliških plazovih

Povest z gorenjskih planin

»Mati, mati!« zajoče Šimen in se zgrudi na kolena pred posteljo.

Lona sproži roko in položi dlan na sinovo glavo.

Janez vnovič prižge svečo. Zdi se, kakor da mati blagoslavlja sina in se poslavlja od njega. Mirno leži in še vedno drži roko na sinu, ki sloni ob materi in tiho joče. Lona pa ga gleda, gleda s toliko ljubeznijo! Kakor da hoče popraviti, kar je zamudila, kakor da hoče v zadnjem trenutku izliti vse ono, kar je prej samo trpko in ujedljivo kazala, zdaj v sladkem vanj. Njen edini je in njena vedna skrb je bil.

Lonina roka zdrsrne raz sinovo glavo in blede, slabotna leži na oedeji. Cilka moli naprej, ostali odgovarjajo. Pri cerkvi pzočni k dnevu. Lona šepeče nerazumljivo, moli. Pa se nenadoma obrne k sinu. Šimen vstane in se skloni k njej. In vsi razločijo, ko Lona spregovori:

»Šimen, oženi se!« — Nato se ji še iztrga:

»Jezus!« pa omahne z glavo nazaj in zapre oči. Njena duša je odšla k Bogu.

Lep pogreb je imela Lovračeva Lona. Zdaj šele se je videlo, kako so jo ljudje poznali ne samo tu gori v goliškem, ampak tudi v dolini prav od Podkorena pa notri do Kranja. Toliko ljudi še ni bilo na pogrebu v Dobravi. Pokopališče je bilo polno, cerkev je komaj sprejela pogrebe vase. Videlo se je, da so imeli Lono radi, četudi je ni bilo drugega kakor samo ujedanje in zbadljivost. Ali vsi so vedeli, da

je samo na zunaj taka, da pa ima srce kakor iz voska in se le na svoj način izraža.

Ko so v nedeljo po pogrebu gospod župnik prišli na prižnico, so pred oznanili povedali, da je Lovračeva Lona v testamentu zapustila lep denar za dobre namene in je prav posebno poskrbela za ubože in one, ki bodo v stiski. Dejali so, da jim je rekla pred smrtjo, naj bo vsaj to za blagor njene duše, da bo milejša sodbja pri Bogu za njene grehe.

In še so dejali, da ne smemo soditi ljudi samo po videzu in po besedi, ki se utrga včasih iz njih, ampak po njihovih mislih in skritih dobrih delih, ki jih vidi le Bog, ki pa mi zanje ne vemo. Zato ne smemo soditi, da sojeni ne bomo. Pa so priporočili Lono v molitev in po propovedi molili zanjo. Vsa zbrana cerkev je sklonila glave in molila za dušo rajne Lovračeve Lone.

EPILOG.

Dve leti in pol je minulo po teh dogodkih, ko stopi nekega solnčnega jesenskega dopoldne na Fužini iz vlaka, ki je privozil iz Ljubljane, velik in suh možak z bledim obrazom, sključen, kakor sam vase sklonjen. Z očmi išče po peronu, kakor da se ne more izhoda domisliti. Potem pa si pritisne robec na ustnici in odide skozi Fužino, ne da bi se kje v trgu za trenutek ustavil, v gornjo stran ter zavije z velike ceste v pot, ki vodi v Dobravo in na Golico. Hiti dalje mimo par hiš, ki stoje ob poti, krepko zajema v pot in se ustavi šele ob križu, ki stoji na prvem ovinku in ki se od njega prelepo vidi v sotesko s kapelico in do Save ter nazaj v Fužino. Tam pod križem sede na klop in se zastrmi nazaj doli v dolino. Suh kašelj ga zgrabi in ga neče popustiti, dokler ne zablešči na robcu krvav madež. Popotni ima od šapora moker

Predsednik dr. J. Mohorič je zborovalcem povedal, da se je gibal prizadevanje Prosvetne zveze v preteklem poslovnem letu zlasti okoli vprašanja organizacije in otvoritve slovenske radijske postaje, katero je Zveza po posredovanju naših poslancev in s pomočjo visokih dostojanstvenikov, ki jim je naša organizacija všeč, dobila od države v najem za 15 let.

Obširno poročilo o delovanju zveze je podal tajnik g. V. Zor. Prosvetna zveza združuje kot kulturna matica 224 prosvetnih in izobraževalnih društev v ljubljanski oblasti. Pri nji je dalje včlanjeno 30 društev sv. Barbare iz Nemčije, 4 slov. društva iz Holandije, 6 društev iz Francije ter 18 slov. ženskih društev iz Westfalije. V dejstvu, da je toliko društev naših izseljencev včlanjeno baš pri njej, je podan jasan dokaz, da se Prosvetna zveza tudi v pogledu naših sonarodnjakov, bivajočih po raznih krajih širom zemlje, zaveda svojega kulturnega in socialnega poslanstva med slovenskim narodom.

Da je to res, izpričuje tudi dejstvo, da je v enem samem letu Prosvetna zveza izdala v izobraževalne namene za naše izseljence do 30.000 Din. Pošiljala je namreč našim ljudem in slov. društvom v tujini ogromne zaboje knjig, not, pesmaric, beril za otroke. 48 društvom v Nemčiji, Franciji, Belgiji in Holandiji pošilja P. Z. redno vse knjige Mohorjeve družbe, Vestnik, Domoljub in Bogoljub.

Prosvetna zveza je tudi s pomočjo še drugih faktorjev oskrbela in izpeljala večtedensko počitniško bivanje v Sloveniji otrokom slovenskih delavcev v Westfaliji.

Zveza je nadalje organizirala letos troje potovanj, oziroma romanj v inozemstvo. Prvo in drugo romanje se je vršilo v Lurd, tretje pa v Kevelar med slov. delavce, ki so takrat tamkaj imeli ravno kat. shod.

Prosvetna zveza je največja skrb in brigo posvečala sliki, ker je ona najuspešnejše, najbolj živo sredstvo pri versko prosvetnem delovanju. Zato je znatno izpolnila svojo zbirko skioptičnih slik in dobrih filmov. Izposodila je v tem letu čez 21.000 diapozitivov. Priredila je po deželi 669 skioptičnih, 176 filmskih in 128 navadnih predavanj. Ljudska posojilnica je v svoji veliki naklonjenosti kupila zvezi nov vefilem »Papež in Vatikan« za 17.000 ilir, t. j. skoro tikrat toliko Din. Ustanovili smo tudi kino-odsek, ki bo skrbel za primerne filme društvom, radi bi ustanovili v Ljub-

ljani svoj prosvetni kino, ki bi predvajal le dobre, neoporečne katoliške filme.

Prosvetna zveza ima svojo veliko centralno knjižnico, ki šteje čez 7000 zvezkov in je vredna čez 126.000 Din. Lani je imela 1015 članov, ki so napravili v knjižnici skupno 11.749 obiskov. Izposodila je 26.369 knjig ali povprečno 88 dnevno. Samo na izposojevalnicah je knjižnica od članov ubrala okrog 36.000 Din. Seveda je pa tudi mnogo izdala za nove knjige in za prevzavo starih, naročbo revij in listov.

Naša društva imajo po statistiki, ki se vodi pri zvezi, skupno 48.360 knjig, nampram 41.500 lansko leto. Knjižnice je 140 in odpade povprečno na vsako 345 knjig.

Kot vsestransko izpopolnjena organizacija ima zveza svojo posebno tehnično delavnico, ki skrbi društvom za načrti in nasveti na razpolago, zadnji čas pa se ta delavnica, ki stoji društvom z načrti in radijskih aparatov.

Kot samostojen dramatični odsek zveze deluje Ljudski oder. On je sam zase centrala vseh podeželskih odrov. Kot taka je v tem letu izposodila društvom 436 raznih iger, dalje je izposojala obleko za igre itd. Ljudski oder šteje 53 članov in je vpriporil med letom v Ljudskemu domu 11 lepih predstav, ki je z njimi gostoval tudi po deželi.

Tudi zastopnik »Slovenske straže« je poročal na občnem zboru. Ta odsek P. Z. ima nalogo zainteresirati ves naš narod za zaslužene brate tam preko in delovati v njih korist. V to svrhu pa so potrebna sred-

Najboljše dušičnato gojilo

za vse zemlje in vse rastline je

Čilski soliter

Trosi se lahko vsak čas, ko rastline rastejo, učinkuje hitro in sigurno. — Pojasnila o uporabi ter knjižice o tem in o drugih umetnih gojilih podaja brezplačno

Poddelegacija proizvajalcev čilskega solitra

Ljubljana, Tavčarjeva ulica 1/II.

obraz in oči mu velike, skeleče gore pod čelom in vidi se jim, da so trudne, trudne, da bi se najraje koj zapre za vedno.

»Kristus, daj, da pridem!« tiho govori popotni pod križem in upre velike oči vanj, ki ga gleda raz križ in mu drži roki razpeti kakor v objem. Po poti doli prideta dve zastavni kmetiški ženski in umolkneti, ko zapazita tujca pod križem. Radovedni gledata vanj, ali možak se še bolj v križ obrne, tako da vidita mimoidoči samo hrbet njegov. Takoj par korakov niže doli stakneta glavi skupaj:

»Ti ali si ga poznala?«

»Nisem.«

»Dejala bi, da je Tilen.«

»Kteri Tilen?«

»I, ta, ki je bil zaprt, ker je financarja ubil in tihotapil. Čisto tak je.«

»A, Metin, meniš?« Ej, ne ne, preveč je suh in upal.«

»Saj so pravili pri Hribarjevih, da mu je zelo dolgčas in da je bil nekaj bolan.«

Obe ženski se ozreta nazaj proti križu. Toda neznanca ni več, je že zavlil po ridi okrog in počasi sope v breg ter se žene, dokler ne pride nad Zevnikovo žago v razpotje, od koder pelje leva pot v Podbreg, druga pa po mnogih odvinkih in ridah v Dobravo. Tu v razpotju zopet postoji in globoko sope vase. V prsih čuti olajšanje.

»Ah, spet domači planinski zrak, kako dobro del« se polglasno iztrga popotnemu iz prsi. Gre dalje in gleda na levo in desno. Vsa pot je obrastla, ne vidi se nikamor razen par metrov v gmajno notri na obe strani.

Gre dalje popotni, dokler ne pride do zadnjega velikega ovinka, od koder more gledati zopet doli v dolino. Samo del soteske vidi in pa Savo doli do

Fužine, kako se vije po širokem produ med travniki ob vznožju Mežaklje. In ob Savi železnica. Tam na ovinku tujec sede, pa mu misli uidejo nazaj dve leti in pol. Tam-le doli, kjer na desno pripelje kolovoz na cesto po senožeti sem, je tisto jutro priteknel in hitel v Fužino in dalje v Ljubljano, da se prsto-voljno javi in reši Matevža iz zapora. Ker popotni je Tilen, Mete Zabretove sin in Janeza Terpina, Tilen, ki se vrača po tem dolgem času zopet domov.

Ah, dolg je bil ta čas, dolg, neizrečeno dolg. Dokler je bilo še zdravja in moči dovelj v krepkem telesu, je še zmogel. Ali pričele so pritiskati štiri tesne stene celice in so tiščale vedno bolj. Strop ga je pritiskal k tlom, dokler ga ni utišnil in utlačil, da je začela v prsih tiščati bolečina. Megla in smrdljivo ozračje je gosto legalo na pljuča, vajena same svetlobe in čistega planinskega zraka, dokler ni vzkalila bolezen v njih in pričela žreti in griziti. Krepki, silni Tilen je pričel pešati. A bilo ga je sram bolezn. Kadarkoli so mu pisali Matevž ali Cilka, ali oče v materinem imenu, da bi ga prišli obiskat, je pisal nazaj, da ne mara, ker noče, da bi ga videli zaprtega. Se bodo že videli takrat, ko bo zopet prost in ko bo storil pokoro za svoj greh.

Misli Tilen nazaj, kako mu je bilo pri duši, ko je dejal zdravnik, ko ga je paznik siloma gnal predenj, da so pljuča načeta in je nevarnost jetike tu! O, takrat je iskal vrvi in žeblja, dokler ga ni rešil Bog, ki mu je dal od milosti spoznanja, naj vzame to v pokoro za greh, naj naloži ta križ na svoja ramena, da mu bo laže na onem svetu! Kako so bile strašne tiste noči brez spanja, ko se je znojen in moker valjal po ležišču in škripal z zobmi, dokler ni utrujen zaspal v nemirno spanje!

Potem je prišlo upanje. Zdravnik, ki je spoznal, da se bolezen slabša, je nasvetoval spremembo zraka

za iztrebljenje teh strašnih živali brezuspešno. Bivanje na tem kačjem otoku je nemogoče in se Indijci na njem tudi niso naselili. Razumljivo je, da se tudi De Wetu ni posrečilo izvršiti naloge na tem strašnem otoku. Zapusil ga je z delavci, ki so še ostali živi.

Število časopisov na svetu. Izračunali so, da je danes na svetu okroglo 80.000 časopisov in da jih je bilo pred 30 leti za dobro polovico manj. Na Evropo odpade 37.000 listov (pred 30 leti jih je bilo 20.000). V Ameriki izhaja 27.000, v Aziji 7860, v Avstraliji 900, v Afriki pa 250 listov. Največ listov imajo Zedinjene države, potem pridejo po vrsti Nemčija, Anglija, Rusija in ostale države.

V Monakovem so proizvajali sedmo Brucknerjevo simfonijo. Vodil je Levi in Bruckner sam je bil pri glavni skušnji navzoč. Nastal je silen aplavz in navdušenega vsklika ni hotelo biti konca. Levi je govoril Brucknerju krasen govor ter ga pozval, naj bi prihodnjo simfonijo, katero bo zložil; poklonil kakemu velikemu zemljanu, kralju ali kaj takega. Bruckner je vstal, ganjen do solz ter rekel: »Toda gospoda moria, to vendar ne gre, kaj-

stva, da bo mogla kaj res uspešnega storiti. Pojdimo na delo, vsi, vsaki!

Nad vse zanimivo je bilo tudi poročilo Svete vojske, te protialkoholne organizacije, ki se tako uspešno razvija in uveljavlja med narodom. Ima 36 podružnic s 3010 člani. Predavanj in tečajev smo priredili 105 pred 16.500 poslušalci. Naši zastopniki so prehodili čez 14.000 km, obiskali 1432 krajev, prišli v osebni stik z 20.850 osebami. Informacij glede treznostnega pokreta smo dali pismeno 422, v pisarni 736, »Mladi junak« se tiska v 9000 izvodih, »Prerod« pa v 3000 izvodih. Ustanovili smo »Brezalkoholno produkcijo«, katere denarni promet znaša čez 1 milijon Din. Te številke so pričča, da treznostni pokret raste. Da bo ideja treznosti zmagala, ni nobenega dvoma več! Da bo to čimprej, strnimo vse naše sile!

Slišali smo tudi lepo poročilo o delovanju Pevske zveze. Ona ima 12 okrožij, vsako šteje 6—10 pevskih zborov. Prireditelj je bilo 107, najlepša je bila ona pre-

teklo nedeljo popoldne, ko je v Unionu v Ljubljani nastopilo 800 pevcev. Priredili smo tudi mnogo pevskih tečajev, izdali dvoje spevoiger: »Rožmarin« in »Snubačič«, izdajamo pevsko glasilo »Pevec«, ki nas stane ogromne denarce.

Omeniti je še Zensko zvezo, ki se v zadnjih letih kaj uspešno razvija. Steje 24 odsekov s 6533 članicami. Priredila je več gospodinjstkih tečajev in tečaj za vkuhanje sadja in sočivja. S pomočjo Poselske zveze je ustanovila zavetišče za dekleta v Ljubljani, ako so brezposelne. Zavetišče je v Marijinem domu in je doslej že sprejelo 750 deklet. Slov. kršč. ženska zveza je letos v marcu priredila v Ljubljani krasno uspel »Materinski dan«, 4. in 5. avg. pa je priredila romanje na sv. Višarje, katerega se je udeležilo 793 oseb.

Kakor lepa in poučna povest se berejo taka poročila. So pa znak velikega in res požrtvovalnega dela naših mnogih dobrih prosvetnih delavcev.

Prihodnjic prinesemo poročilo o radiu, ki ga ima od države v najemu Prosvetna zveza. F. S.

Otvoritveno naznanilo!

Vljudno sporočam cenjenemu občinstvu, da bom otvorila dne 5. novembra t. l. svoj najmoderneje urejeni

zobni atelje

v Dolenjem Logatcu, nasproti pošti, ki bo odprt vsak dan, izvenišči nedelje in praznike, od 8 do 12 in od 2 do 5.

Opravljal bom z največjo vestnostjo vsa v zobotehniško stroko spadajoča dela.

Albina Forster, zobotehnica.

V Prago pojdemo.

Saj smo enkrat o tem že poročali, toda čas se približuje, priprave so vse obsežnejše, zato bomo odslej o tem spregovorili večkrat, morda celo v vsaki številki. Berite vselej vestno vsa navodila in informacije, ki se tičejo Prage, zakaj vsem onim, ki so se odločili, da potujejo k bratom Čehom, so neobhodno potrebna.

V Prago gremo torej drugo leto v juliju. S dni bo trajalo potovanje. Čez Semering, Dunaj, Brno, Olomuc se bomo peljali skozi najlepše kraje Avstrije in Češke v zlato Prago, ki je najlepše mesto srednje Evrope in eno najlepših mest na svetu sploh. V Pragi bodo Čehi imeli tiste dni imenitne in lepe slavnosti v spomin 1000 letnice sv. Vavla. Zbrana bo vsa češka mladina, mnogo gostov iz tujih držav bo prišlo, sama češka vlada je prevzela pokroviteljstvo čez vso to reč. Tudi Jugoslavija je povabljen, v goste. Zato bo JOZ zbrala svoje orlovске čete pod svojo zastavo in jih popeljala v zlato Prago. JOZ pa poleg članov v kroju in telovadcev vabi na ta izlet tudi ostale

Varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela 'Union'.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti vknjižbi na posestva, proti poroštvu i. t. d.

114

ti moja pribudno simfonijo sem že poklonil kralju vseh kraljev, ljubemu Bogu.« Stopil je k orglam ter jo igral, kot jo je le on sam znal.

Celo cesto bodo ogrevali s paro. V severnoameriški državi Nevada se pečajo z načrtom čisto svoje vrste: ogreti hočejo v zimskem času dolgo cestno proso. To je takimenovana Victory Highway, edina velika cesta, ki vodi preko Sierre Nevade. Cesta je sijajno zgrajena in v kar najboljšem stanju, toda pol leta je zasnežena in zledenela. Sedaj se torej pečajo z načrtom, da bi se cesta pozimi v dolžini 30—40 km umetno ogrevala. Približno 35 km od ceste se nahajajo močni topli vrelci, katerih para bi se napeljala po omrežju cevi pod cestno površino. Ta parna kurjava bi povzročala, da bi se sneg na cesti sproti tajal in bi ostala cesta tako vedno v uporabnem stanju. Edina resnična težava pri ureditvi tega načrta je denar; vendar upajo, da premagajo v kratkem tudi to zapreko in tako bodo imeli na svetu novo zanimivost: kurjeno cesto.

in poslali so ga v maribersko kaznilnico ter mu dovolili več prostosti. Ali samo mesec dni je trajalo to upanje. Brž je Tilen spoznal, da bi ga mogle ozdraviti samo planine, nikdo drugi ne. Prosil je tedaj, prvič in zadnjič v zaporu prosil, naj ga dajo domov, da se pozdravi. Obljubljal je z moško besedo, da se vrne nazaj v zapor, brž ko za silo ozdravi. Toda tolažili so ga s skorajšnjim koncem kazni, samo še pol leta naj vzdrži. Pa ni vzdržal. Še preden sta potekli dve leti, so ga morali poslati v bolnico.

Prišlo je pomiloščenje ob priliki kraljevega godu. Tudi Tilen je bil med drugimi, ker se je v zaporu vedno zgledno obnašal. Ali kaj mu je pomagala pomilostitev, ko pa je ležal v bolnici na posteljo prikovan. Poslali so ga v Topolščico. Ali tudi tam se ni hotelo zdravje vračati. Tilen je vedel, da je vse zastoj. Prosil je domov, v planine, v goliško. Vedel je že, čutil, da se je bolezen tako razpasla v njegovih prsih, da ni več zdravila zanjo. Samo dihal bo laže gori pod Golico in laže čakal smrti med ljubimi in dragimi.

Naposled je tudi zdravnik opustil vsako nado in dejal Tilnu, da ga pošlje domov umret.

»Vem,« je odvrnil Tilen mirno, »čutilim dobro, da gre h koncu. Zato bi rad domov na goliško, da tam umrem. Tam bom vsaj pošteno izdihniti mogel!«

Šel je Tilen, ne da bi koga obvestil v Dobravi, niti svoje matere ne, ki ni, kakor vsi drugi znani ne, najmanje slutila, kaj je s Tilnom in kako, ker je vedno le pisal, da je v službi nekje in že pride čez čas nazaj domov, ko se vse malo bolj pozabi.

Zdaj gre domov. Tu sedi na občestnem kamnu, ki je hitel pred dvemi in pol leti mimo njega krepak in mlad v Janezovi pražnji obleki, danes pa sedi na njem truden in bolan, do smrti upehan, z eno samo

edino željo, ki mu gre v izpolnitev: umreti doma, potem ko je videl še enkrat znanec, Cilko in Matevža, Tineta in Mano, Simna, Matijo in Lizo, pa mater svojo in očeta. Lona je umrla, so mu pisali. Šla je pred njim, da mu pot pripravi, mati tihotapev njemu, najbolj trdovratnemu izmed njih.

O to hrepenenje, to neugmano hrepenenje po znanih domačih ljudeh, po gmajni in po pečinah, po senčutih in po planinah! Kako je žgalo in peklo vse te dolge dni v prsih, bolj od skeleče bolezni, bolj od vsega drugega! To hrepenenje je strlo Tilna, predrznega tihotapca, to hrepenenje ga je upognilo v dve gube in mu pilo in sesalo kri, da je hiral in venel dan za dnem huje! Tako je trgalo v njem prve čase, tako je od dne do dne rastlo, razganjalo notranjost in srce mrtvičilo, dokler se ni upognila krepka postava orjaka in cmahnila pod silo bolečine in hrepenenja.

Zdaj je konec hrepenenja, zdaj je že blizu svojih ljudi. Zdaj zdaj bo ugledal Golico, svojo najlepšo in najbližjo, ki mu je bilo vsa ta leta nahuje po njej. Konec je hrepenenja in še eno samo mu ostane: čim prej se odpočiti za vselej tan. gori na dobravskem pokopališču pred obličjem Golice. Tilen vstane in krene dalje. Ne zavije po kolovozu gori proti Jermanu, ampak više gori po onem drugem, ki vodi s ceste naravnost k Hribarju. Najprej naj ga vidi Cilka ali Matevž. In tu si odpočije za pet pod Lepi vrh k materi in očetu. Drugim se ne bo kazal preveč. Kako naj bi gledal zdrave obraze, krepke postave, jeklene mišice, sam pa slab in nadložen, nagnjito drevo, ki bo zdaj zljaj sprhnelo in treščilo samo vase skupaj, zdrava, ko brinje v goliški gmajni sloka in mišičasta telesal

prijatelje orlovstva. Vsak, kdor more in hoče, lahko gre v Prago! Sporoči naj svoj naslov JOZ v Ljubljano, Ljudski dom; obenem pa naj na isti naslov do konca novembra pošlje kot prvi obrok eno tretjino celotne določene vsote, katera znaša: za telovadce 650 Din, za vse ostale 750 Din (s tem zneskom je plačana vožnja za III. razred, vsa prehrana in stanovanje). Kdor pa bi rad potoval v III. razred, velja zanj, ako bi stanoval v konviktu, 1050 Din, privatno 1150 Din, v hotelu pa 1350 Din in tudi morda kaj več. Torej kakor kdo sam želi. Lahko se tudi prehranjuje in prenočuje na svoje stroške; v tem slučaju plača JOZ le vožnjo, ki stane za III. razr. 350 Din, za II. razred pa 550 Din.

Tako poceni še nikdar niste potovali tako daleč in toliko časa, zato se požurite in se takoj, vsekakor pa do konca novembra prijavite JOZ. Pošljite koj tudi prvi obrok denarja.

d Koča pogorela. 16. t. m. je v gozdu Prelesje pri Žužemberku pogorela ogljarska koča, v kateri je obenem pogorela precejšnja zaloga živil in nekaj obleke in 800 Din denarja. Rešile so se samo 4 kokoši. Škode 5000 Din.

Meh za smeh.

Florjančič je prišel na obisk k svojemu staremu prijatelju Anžeku. Ko je vstopil, se je zelo začudil, ker mu prijatelj ni prišel nasproti ter se venomer gugal na gugalnem stolu. »Ali si mar bolan?« ga je sočutno vprašal Florjančič. »Kaj še, zdrav sem kot riba.« »Ja, čemu pa potem to obnašanje, kaj ti je?« »Kaj mi je? Veš, včeraj sem bil v mestu ter zelo poceni kupil novo srebrno uro. Kakor hitro pa preneham z guganjem na tem gugalniku, pa se mi ura ustavi.«

*

Oženjen mož: »Jaz sem že štirinajst let poročen in vsak večer prebijem doma pri svoji ženi.«

Samec: »Da, to je lepo, temu se pravi ljubezen.«

Oženjeni: »Ne, temu se pravi giht.«

*

>Ali imaš sedaj boljšega hišnega gospodarja kot poprej?«

>Izvrsten človek je. Le eno napako ima, namreč, da je silno radoveden. Nепrestano me izprašuje, kdaj mu bom plačal stanarino.«

*

V neki hiši je nekega večera kuharici padel krožnik na tla ter se seveda razletel

BUKOVA DRVA ponudite z navadbo cene
DRUŽBI „ILIRIJA“, LJUBLJANA
VILHARJEVA CESTA ZA GLAVNIM KOLOVODOROM

Lovske puške flobert puške, brovninge, pištole za strašenje psov, samokrese, topiče, zaloga lovskih in ribiških potrebin ter umetalni ogenj. — F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1.

Najcenejši nakup nočavic

in pletenin v tovarniški zalogi

Ljubljana

Miklošičeva cesta 14 Sv. Petra cesta 22

na sto koscev. Gospa je bila razjarjena ter je dejala, da na tak način seveda ne more nič imeti, ko ji vse pobijejo.

>E, kaj bi se jezili,« pravi nato kuharica, »saj krožnik ni bil dosti prida, saj še para ni imel.«

>Saj ga tudi ti nimaš, potemkajem je treba pa še tebe ubiti,« je dejala gospa srdito.

*

Star-mati: »Veš kaj Minka, to pa ni lepo od tebe, da niti koščka jabolka ne daš svojemu bratcu.«

Minka: »Ne, ne dam ga. Eva je to storila v raju, pa se še danes po celem svetu zgražajo nad tem.«

*

Nekoliko je popustil. »Koliko boste računali, ako prepeljete dve omari in dve postelji?« — »Sto dinarjev.« — »To je preveč. Petdeset bo dovolj.« — »Dobro, prepeljal bom eno omaro in eno posteljo...«

*

Upravičena bojazen. Mati sinčku: »Hitro se umij. Danes dobimo goste.« — Sinček: »Kaj pa, če jih ne bo...«

Pravljice drugačne vrste. »Mamica, ali se vse pravljice pričenjajo: Nekoč je bil...?« — »Ne, drago dete. Nekatere se pričenjajo tudi tako-le: Bil sem v pisarni zadržan. Ali pa: Prijatelja sem srečal. Ali pa: Vlak je imel zamudo.«

*

Previdnost je mati modrosti. Sopraga: »Tašča bo imela pojutrišnjem rojstni dan. Poslala ji bom ličen potovalni kovček.« — Mož: Nikar. Mislila bo, da jo vabimo k sebi.«

*

Razlika. Upnik je prišel izterjevati dolg. Sobarica ga je takoj spoznala ter ga skušala odpraviti: »Milostljiva danes ne sprejema.« — Upnik: »Jaz pa...«

*

Nesrečnež. »Fantiček, zakaj jočeš?« — »Zgubil sem se.« — Ali ne veš, kje stanuješ?« — »Ne, ker smo se včeraj preselili.« — »Pa kako se pišeš?« — »Ne vem, ker se je mama danes poročila.«

V VSAKO HIŠO »DOMOLJUBA«!

ES

Naša senzacija prihodnjega tedna

črni ali sivi
v vseh modernih
barvah
in v laku

HUMANIK

Ljubljana, Dunajska cesta 1a, „PETOVIA“

Maribor, Gosposka ulica 18

Celje, Aleksandrova cesta 1

Ptuj, Slovenski trg, „PETOVIA“

ŽIMA

najboljša in najcenejša pri

M. Masterl

tovarna žime

Stražišče pri Kranju.

Damske plašče

najmoderneje, od 300 do 750 Din, otroške od 90 Din naprej nudi: F. in I. GORIČAR, »Pri Ivanki«, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29.

POZOR GORENJC!

Ne zamudite ugodne prilike pri nakupu jesenskega in zimskega blaga, katerega vam nudi v obilni izbiri že dobro znana trgovina

VINKO SAVNIK, RADOVLJICA

Prepričajte se o nizkih cenah!

Trpežen! Modelen!
Krasen!

The Rex Co.

Ljubljana
Gradšiča št. 10. — Telefon št. 2168.
Prospekti zastoj!

Kdor hoče

biti poštežen z dobrim blagom
naj pride ali piše

po sukno ali kamgarn za moške in ženske obleke,
parhet, flanelo, kambrik, rute, odeje itd. v znano
in zanesljivo trgovino

R. MIKLAUC „PRI ŠKOFU“

Ljubljana, Lingarjeva ulica

(v lastnih prostorih)

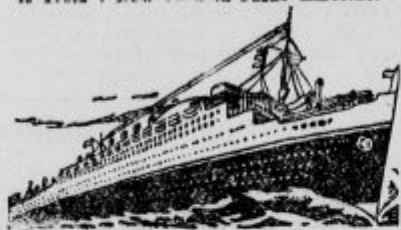
Obstoj tverdke blizu 60 let

Cosulich Line-Trst

Najnov. svetovnozn. električno motorne veličadje
Saturnia in Vulcania

24.000 ton — 21 milij hitrosti na uro

Brzovozni promet preko Atlantskega oceana
iz Trsta v New-York in Južno Ameriko.

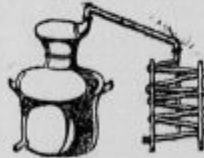

Zahtevajte takoj brezplačno in točna pojasnila:

Simon Kmetec

zastopnik za Slovenijo in Prekmurje
Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 34
(Prva cesta desno od kolodvora.)

Vse vrste bakrenih kotlov

izdeluje
solidno in po
konkurenčni
ceni tverdka

Jos. OTOREPEC, Ljubljana

Za Gradom št. 9 (ob koncu Streliške ulice)

V VSAKO HIŠO »DOMOLJUBA«

Velika izbira usnja in čevljarških potrebščin

in sicer: krom, ameriška juhta, ševro, črn in v modnih poljubnih barvah, lak, box, pilidingi ter podplatni za šivano in zbitno delo. Cene nizke, postrežba točna in solidna.

Za obilni obisk se priporoča tverdka

Franc Erjavec

Ljubljana, Stari trg št. 11 a

Vse, kar leze ino gre

torej mladi in stari, siromašni in bogati,

VSE, VSE hiti v »LJUJSKO SAMOPOMOČ« za slučaj smrti v Mariboru, v to največjo podporno društvo za Slovenijo, ki šteje danes že nad 10.000 članov in je izplačalo v tekočem letu okroglo 200.000 Din na podporah. — S prispevki po 1 ozir. 2 in 5 Din za vsak smrtni slučaj si lahko zasigura vsakdo 2000 ozir. 4000 ali 10.000 Din in tudi več podpore svojim ostalom. — Do nadaljnjega se sprejmejo še vse zdrave osebe do 50. leta. Kdor torej še ni član tega človekoljubnega in prekoristnega društva, naj zahteva še danes pristopno izjavo od »LJUJSKE SAMOPOMOČI« v MARIBORU, Aleksandrova cesta 45, poštnine prosto. — Poverjeniki se sprejmejo za vsak kraj Slovenije.

Prameinl zavod za premog d. d. Ljubljana

prodaja po najugodnejših cenah
in samo na debelo

Premog. domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe

Koks. vsih vrst

Koks. lvarniški, plavžarski in plinski
Brikete.

Prameinl zavod za premog d. d.
v Ljubljani

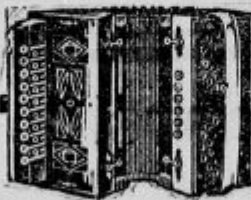
Miklošičeva cesta št. 15, I. nadstr.

Razno

manufakturno blago

za jesen in zimo
kupite najceneje v trgovini

Anton Savnik, Škofialoka

Harmonike

enoredne Din 350
dvorodne 4 basii
Din 470, t-roredne
8 basov Din 530;
gramofonl Din
355, 375, 399; plo-
šede Din 25, 40;
mandolinne Din

160, 220; kitare Din 270, 320, violine Din 315, 345;
tamburice Din 190, 250, 300; Osarline Din 19, 21;
Ustne harmonike Din 3, 9, 26; nadalje vse vrste
strune in vse dele in potrebšćine za godalno,
kakor tudi krasne foto-aparate po Din 45, 175,
98, 330, 770 in 990 razpošiljo v elektrgovina
R. »Slovenski«, Celje, št. 19. Roba dobre
kvalitete je poceni in ne ona, ki stane malo
denarja, pa o slaba. Pisite takoj po veliki ilu-
strovalni cenik, kjer se nahaja blago samo do-
bre »vseštite«. — Narodna doš 500 Din poštnine
prosto. Kar ne ugaja se zamenja ali vrne denar.

Budilke vsakovrstne ure, očala, poročne pr-
stane, kupite najzanesljivejše v trgo-
vini zlatnine in srebrnine
ZDRAVKO AMBROŽIČ, urar, Radovljica.

Poverjeniki — značajni in čedne pisave
zmožni — se sprejmejo proti
plačilu za vsak kraj Slovenije. — Ponudbe pod:
»Ljudska samopomoč«, Maribor, Aleksandrova 45.

Preskrbite se za zimo z dobrim in močnim bla-
gom, katerega dobite vedno po najnižjih cenah pri

FRANJO PIRC

trgovina z mešanim blagom — ŽUZEMBERK.

Velika izbira vsakovrstnega manufakturnega blaga
za moške in ženske obleke, izgotovljene srajce,
hlače, volnene jopice, nogavice, odeje ter vse
potrebšćine za žene in neveste. — V zalogi so
tudi vse vrste špecerijskega blaga, špe za okna
itd. — Blago dobro! Cene izredno nizke!

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za
enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plašajo
samo polovico, ako kupujejo kmetijske po-
trebšćine ali prodajajo svoje pridelke ali
išćejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov
ali vajencev in naroba.

Čevljarškega vajenca

pridnega, poštenih sta-
rišev sprejem takoj.
Jernej Bertonec, Zg.
Dobrava 21 p. Podnart

Vajenca pridnega in

poštenega
sprejem takoj za ko-
vaško-podkovsko obrt.
Hrana in stanovanje v
h.št. Prednost imajo
iz Kamniškega okraja.
Pogačar Gregor, pod-
kovski kovač, Hudo p.
Radomlje.

Bukova drva

lepa in
suha,
ponudite I. Pogačnik,
Ljubljana, Bobričeva
ulica 5. Telefon 2059.
Plačam takoj.

Prodaj posestvo

zelo rodovitno, v lepi
solnčni legi, z lepim
gozdom in sad. vrtom.
Meri okoli 30 oravol.
Redi se lahko do osem
glav živine. Postopje
zidano in v dobrem
stanju. Cena z letošnjo
kremo 100.000 Din. —
Pojasnila daje Franc
Malek, Čanje št. 21,
p. Blanca ob Savi.

Čevljarškega vajenca

kateri se je že nad eno
leto učil, sprejem. —
Hrana in stanovanje v
hišl. — Matevž Štibil,
Bied I. Cankarjeva 42.

Mizarskega vajenca

sprejme Ivan Kuhar,
Vižmarje št. 69, Št. Vid
nad Ljubljano.

Otro predivo

kupi v vsaki množini
po najvišji ceni Vrvar-
na Ivan N. Adamiš —
Ljubljana.

Krojači! Šivilje!

Prvih je več mest.
Bivati učenci naj se ja-
vijo. Krojno učilišće,
Ljubljana, Stari trg 19.

Mizarskega učenca

se sprejme takoj. —
Henrik Bitenc, mizar-
stvo, Vižmarje št. 77,
Št. Vid nad Ljubljano.

Kiša z vrtom

za 17.000 Din nasproda,
Andrej Robas, sp. Pir-
niče 20, p. Medvode.

Krompir z trav, od-

brani, drobni,
za svinjsko hrano,
kupim 2 vagona po
50 para kg. Postržo,
Videm-Krško.

Več spalnic

iz trdega lesa, prodaj
po nizki ceni Ivana
Nepast, Vižmarje pri
Ljubljani.

Mizarski vajenec

poštene družine — se
išće. Hrana in stano-
vanje pri mojstru. —
Jože Černivec, splošno
mizarstvo, Prmskovo
pri Kranju.

Prodaj posestvo

z 18 mernikov njiv, dva
travnika, tri parcele
gozda, hiša in hlev v
dobrem stanju, pri hišl
žaga in mlin, ki pa
vsled podrtja jezua ne
obratujejo, vse v bližini
Bleda. Naslov v upravi
pod št. 10.611.

Radlovo peč

dobro ohranjeno, prodaj
ceno. Zame pre-
močna. Horjul 21.

Oglas.

Ako hočete biti zadovoljni

**pridite samo v Tekstilbazar
Ljubljana, Krekov trg 10.**

Prava angleška flanela	meter po	Din 10—
Belo slov. platno	" "	" 10—
Bel šifon	" "	" 12-50
Češki šniel barhent	" "	" 15—

Za laženo češko in angl. sukno za moške in ženske obleke po najnižjih cenah.

**Ostanki po polovičnih cenah
v prvem nadstropju.**

Oglejte si brez obveznosti nakupa.

**Francoska linija - French Line
Cie. Cie. Transatlantique**

Za Severno Ameriko in Kanado največji in najlepši brzoparniki.

Havre—Newyork samo 5 1/2 dni čez morje.

V Južno Ameriko, Argentino, Chile, Uruguay vsak teden iz Havre,

Bordeaux in Mar-ilije:

Cie. Chargeurs Réunis,

Sud-Atlantique,

Transports Maritimes.

Izvršna hrana, izborna

postrežba, vino brez-

plačno.

Vsa pojasnila daje brez-

plačno zastopnik

IVAN KRÄKER, Ljubljana

Kolodvorska ulica 35

Ceneno češko perje

1 kg sivoga opuljenega perja 70 Din, napel belo 90 Din, belo 100 Din, beli 4a 125 Din in 150 Din, melko kot suh 50 in 225 Din. Boljša vrsta 275 Din. Pošiljate car ne pravo, proti povzgotji od 200 Din, naprej pošiljate pravo. Vzorec zaslonj. Blago se tudi kuma in neugaja toče v zame naza. Naročila samo na BENEDIKT SACHSE, čila samo na Pilsna, Češkoslovaška. — Poštne pošiljke rabijo 1a Češkoslovaške v Jugoslavijo približno 10 dni.

Edino najboljši

**šivalni stroji in pletilni švic.
„Dubied“ stroji ter kolesa**
za rodbino, obrt in industrijo so le**Jos. Petelinca****Gritzner, Adler**

Najnižje cene! Tudi na obroke!

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Pouk v vezenju brezplačno.

neVteč! a garancija.

Brinje in fige

dobite pri

Fraa Pogačniku, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

Mnogo denarja lahko zaslužijo poštene in čedne pisave zmnožne osebe obojega spola v vsakem kraju Slovenije z nabiranjem članov za »Ljudsko samopomoč« v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 45.WIDOL
KOSTY**Benzit Nadmilo**
z dvojnim učinkom

Tvornice Zlatorog, Maribor

Najceneje se oblečete, ako kupujete gotove moške in deške obleke domačega izdelka pri **Jos. Olup** Ljubljana, Stari trg št. 2, ki ima v zalogi tudi sukno in hlače vino iz svetovnoznanih čeških tovarn ter vsakovrstne pletenine, jumperje, jopice in perilo. — Obenem se priporoča znana gostilna »**POD TRANCO**«, kjer se točijo najboljša štajerska in dolenska vina.**Moderno pranje
z Benzit-nadmilom!**

Ako perete z Benzit-nadmilom, imate dva čistila: Pralna močnost z izvrstnim milom in energično raztrojenje z Benzitom. — Benzit je razkrojevno sredstvo, katero z malo trdom odstrani največjo onesačeno, celo olje in mast; e madeže odstrani. — Benzit deluje, ne da bi pri tem blago poštovalo, ker onesača se razkroji.

Benzit-nadmilo vsebuje veliko množino Benzita, kar lahko zapnete na svežem vonju Benzita. — Milo in Benzit tvorita srečno dopolnitev, ker skupaj delujeta: Benzit razkroji onesačeno in milo isto izpere.

Perite z Benzit-nadmilom vse svoje barvaste perilo: Benzit-nadmilo varčuje najfinejšo tkanino, svila pridrži svoj poprešnji blesk.

Perite z Benzit-nadmilom vse mastno perilo, nete za prah, kipe za prah in podobne umazane komade: ker Benzit-nadmilo razkroji kemi no vso onesačeno, olje in mast.

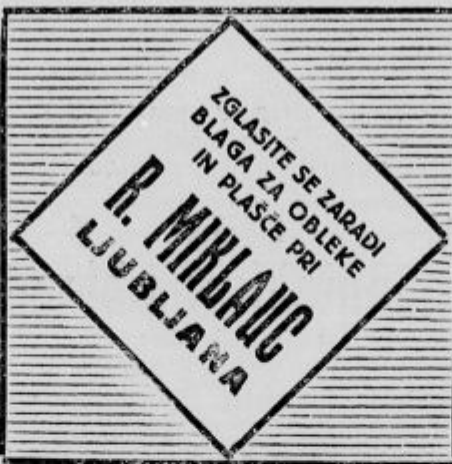
Perite z Benzit-nadmilom po mogočnosti mrzlo ali mlačno. Ne drgnite in ne suhajte perilo po nepotrebnosti!

Za jesensko gnojenje se priporoča

Tomaževa žindra

katero ima na zalogi

GOSPODARSKO DRUŠTVO NA VRHNIKI.

Revmatizem protin, išias, ozdravite za-
jamčeno v eni do dveh urah.
- Pišite po pojasnila na upravništvo »Domeljuba«, Ljubljana, pod značko: »Antiprotin«. - Priložite znamko za dva dinarja.**Vrhno usnje in podplate**ter blank za sedlarje, kakor tudi vse čevljarske potrebščine, vse najboljše kvalitosti in po konkurenčnih cenah Vam nudi **ALOJZIJ GRILC**, Novo mesto. - Istotam se prodajajo tudi vseh vrst čevlji, vse domačega ročnega dela. V zalogi ima tudi vse vrste vozni in konjskih pokralov ter kapuc za voznike iz nepremoljivega impregniranega platna. — Ceniki na zahtevo zastoj in prosto poštnine.**Zadružna gospodarska banka d. d.**

Telefon št. 2057, 2470 in 2979.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Brzjav.: Gospobanka.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000.000—, vloge nad Din 300,000.000—.

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2 1/2% vojne odškodnine in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji.

Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo **srečk Državne razredne loterije.**